

De grijze zone tussen misdaad en genot: het verband tussen seksuele toestemming, de acceptatie van verkrachtingsmythes en anti-verkrachtingsattitudes bij Vlaamse jongvolwassenen.

Masterproef neergelegd tot het behalen van
de graad van Master in de Criminologische Wetenschappen
door 01904470 Maes Caro

Academiejaar 2023-2024

Promotor :
Prof. Dr. Vandeviver Christophe

Commissaris :
Schapansky Evelyn

Aantal woorden: 12 156

Abstract

This thesis explores the critical role of mutual consent in distinguishing healthy sexual interactions from abuse, in line with 21st-century sexual morality reflected in recent legislation. The new law shifts focus from coercion to mutual consent, emphasizing voluntary participation in sexual activities. While there is broad agreement on the importance of mutual consent, interpretations vary widely. This reveals the complexity of consent and communication in sexual relationships. The normalization of aggressive behavior by men and deceptive strategies to bypass consent highlight these challenges. Understanding gender differences in consent communication is crucial for developing more effective prevention programs. This study conducts a hierarchical multivariate regression analysis with two dependent variables to better examine the complexity of consent. The central research question is: *“To what extent does accepting rape myths and having anti-rape attitudes contribute to knowledge and attitudes toward sexual consent?”* A deeper understanding of how gender-related beliefs and communication styles of male, female and gender-neutral young adults are related to their attitudes and intentions toward sexual consent in relation to sexual violence is essential. The key findings of this study revealed that anti-rape attitudes and the acceptance of rape myths accounted for a significant amount of variance in positive attitudes towards consent and the recognition of sexual violence in consent scenarios. Strong positive correlations were found between the concept of anti-rape attitudes and both positive attitudes towards consent and the ability to identify sexual violence in such scenarios. Additionally, significant differences were observed in how different genders and sexual orientations establish and value consent. Both at the initiation of sexual interaction and throughout the whole interaction. The results of this research can be used to design more effective sexual consent interventions.

Key words: sexual consent, sexual violence – consent, risk and protective factors sexual violence

Kernwoorden: Seksuele toestemming, seksueel geweld – toestemming, risicofactoren en beschermende factoren bij seksueel geweld

Voorwoord

Met veel genoegen presenteer ik deze masterproef, een belangrijke mijlpaal in het behalen van mijn diploma Criminologische Wetenschappen aan de Universiteit van Gent. Dit werk zou niet mogelijk zijn geweest zonder de steun en begeleiding van een aantal bijzondere personen.

Allereerst wil ik mijn promotor, Prof. Dr. Vandeviver, bedanken voor zijn waardevolle begeleiding en voortdurende steun gedurende het hele proces. Zijn expertise en feedback hebben een cruciale rol gespeeld in de totstandkoming van deze masterproef.

Daarnaast wil ik mevrouw Schapansky, de assistent van Prof. Dr. Vandeviver, bijzonder bedanken. Haar hulp bij het vinden van dit interessante onderwerp, gebaseerd op mijn eigen interesses, was van onschatbare waarde. Haar begeleiding en steun hebben mij geholpen om gefocust en gemotiveerd te blijven.

Mijn oprechte dank gaat ook uit naar mevrouw De Buck, die mij op weg heeft geholpen met mijn data-analyse. Haar deskundige advies en ondersteuning hebben ervoor gezorgd dat dit aspect van mijn onderzoek soepel verliep.

Ik wil ook mijn gezin bedanken voor hun onvoorwaardelijke steun, niet alleen in mijn laatste masterjaar, maar gedurende mijn hele studieperiode. Hun liefde en begrip hebben me door de moeilijkste momenten heen geholpen en hun steun heeft me de kracht gegeven om door te zetten.

Tot slot wil ik mijn dank uitspreken naar al mijn vrienden die ik heb ontmoet in de prachtige stad Gent. Deze moeilijke studiejaren zijn gevuld met vreugde en onvergetelijke herinneringen dankzij de vriendschappen die ik heb gesloten.

Dank aan iedereen die op welke manier dan ook heeft bijgedragen aan dit werk. Uw steun en aanmoediging hebben een wereld van verschil gemaakt.

Op naar het volgende hoofdstuk.

Caro Maes

Gent

Augustus 2024

Inhoud

Abstract	II
Voorwoord	III
1. Inleiding.....	1
2. Theoretisch kader	4
2.1. Algemene situering	4
2.1.1. Nieuwe sekswet	5
2.2. Begripsomschrijving	6
2.2.1. Seksuele toestemming	6
2.2.2. Acceptatie van verkrachtingsmythes	9
2.2.3. Antiverkrachtingsattitudes	10
2.3. Risico- en beschermende factoren	10
2.4. Het belang van achtergrondkenmerken.....	11
2.4.1. Geslacht	11
2.4.2. Leeftijd.....	12
2.4.3. Seksuele oriëntatie	12
2.4.4. Ervaringen in seksuele interacties en relatie.....	13
3. Methodologie.....	14
3.2. Data-verzameling.....	14
3.3. Operationalisering en hypothesen	15
3.3.1. Afhankelijke variabelen en bijhorende meetinstrumenten	15
3.3.2. Onafhankelijke variabelen en bijhorende meetinstrumenten.....	16
3.3.3. Controle variabelen.....	16
3.3.4. Hypothesen.....	17
3.4. Data-analyse.....	18
3.5. Betrouwbaarheid	18
4. Resultaten	20
4.1. Beschrijvende analyse.....	20
4.1.1. Samenstelling steekproef.....	20
4.2. Verklarende analyse	22
4.2.1. Correlatie schaalvariabelen.....	22
4.2.2. Assumpties.....	22
4.2.3. Hiërarchische meervoudige regressieanalyse en hypothesetoetsing.....	25
5. Discussie.....	29
6. Conclusie.....	33
6.1. Beperkingen	33
6.2. Aanbevelingen	34
7. Bibliografie.....	36
8. Perstekst.....	44

9.	Bijlagen	46
9.1.	SPSS Output.....	46
9.1.1.	Betrouwbaarheidsanalyse	46
9.1.2.	Normal P-P Plot.....	47
9.1.3.	Hiërarchische regressie analyse met VIF-waarden.....	48
9.2.	Enquête	52
9.3.	Data Management Plan	75

Lijst met grafieken

Grafiek 1	Histogram van frequenties 'leeftijd'	20
Grafiek 2	Staafdiagram van de frequenties 'relatie status' volgens 'geslacht'	21
Grafiek 3	Taartdiagram van de frequenties 'geslachtsgemeenschap'	21
Grafiek 4	Histogram van de gestandaardiseerde residuen toestemming	23
Grafiek 5	Histogram van de gestandaardiseerde residuen herkenning.....	23
Grafiek 6	Scatterplot Zresiduals versus Zpredicted toestemming.....	24
Grafiek 7	Scatterplot Zresiduals versus Zpredicted herkenning	24

Lijst met tabellen

Tabel 1	Gemiddelden, standaarddeviaties en bivariate correlaties	22
Tabel 2	Hiërarchische meervoudige regressieanalyse van beide afhankelijke variabelen	25

1. Inleiding

Seksueel geweld vormt wereldwijd een ernstig en wijdverbreid probleem met ingrijpende gevolgen voor individuen en de samenleving als geheel. Bewegingen zoals *#MeToo* en *#MenToo* hebben via sociale media aanzienlijke aandacht gegenereerd voor kwesties rond seksueel grensoverschrijdend gedrag, waarbij de cruciale rol van toestemming centraal staat (IPSOS, 2018). Andere campagnes zoals *#LetsTalkAboutYes* versterken deze opkomende aandacht voor toestemming nog meer (Amnesty International, 2023). Bovendien was de goedkeuring van de nieuwe 'sekswet' in 2023 een belangrijke mijlpaal voor ons land. Deze wet verplaatst de focus van dwang naar het concept van wederzijdse instemming (consent), een visie die beter aansluit bij de seksuele moraal van de 21ste eeuw (Clemens, 2022). Hierdoor wordt de nadruk gelegd op de vrijwillige deelname van alle betrokkenen bij seksuele handelingen, wat essentieel is voor het bevorderen van een respectvolle en veilige seksuele cultuur.

Ondanks de inspanningen om deze veilige seksuele cultuur te bevorderen en ondanks de diverse initiatieven ter ondersteuning van slachtoffers van seksueel geweld blijft het aantal seksuele misdrijven zorgwekkend hoog. In België worden dagelijks 8 tot 10 gevallen van verkrachting gemeld. Uit een recent nationaal onderzoek uit 2021 blijkt dat 64% van de Belgische bevolking tussen 16 en 69 jaar ooit slachtoffer is geweest van seksueel geweld (Schapansky et al., 2021). Deze cijfers geven echter niet de volledige omvang van het probleem weer. Volgens de literatuur blijft ongeveer 82,5% van alle zedendelicten ongeregistreerd, wat bekend staat als het *dark number* (Federale politie, 2018).

Inzicht in de interpretaties en attitudes ten opzichte van seksueel geweld is daarom van essentieel belang (Bohner et al., 2022) om zowel de reacties op de daad zelf als het gedrag ten opzichte van zowel slachtoffers als daders te begrijpen (Feild, 1978). De ondergerapporteerde aard van deze misdaden leidt tot een ernstige onderschatting van hun impact op de slachtoffers. Het bieden van adequate emotionele steun door anderen is bijvoorbeeld geassocieerd met een beter herstel van slachtoffers. Negatieve sociale reacties, zoals het beschuldigen van slachtoffers worden dan weer aanzienlijk geassocieerd met meer psychische problemen, machteloosheid en een vertraagd herstel. Dit wordt beschreven als een vorm van secundaire slachtofferschap (Grubb & Turner, 2012).

Toestemming is het essentiële element dat gezonde seksuele interacties onderscheidt van misbruik (Muehlenhard, 2016). Hoewel er een algemene overeenstemming heerst over het belang van wederzijdse toestemming bij seksuele activiteiten blijkt de interpretatie van toestemming aanzienlijk te variëren. Hierdoor lijkt deze schijnbare consensus meer een illusie dan een vaststaand feit (Klement et al., 2017). Onderzoek door Jozkowski en Peterson (2013) naar de interpretatie van toestemming onder universiteitsstudenten onthulde dat de meeste deelnemers traditionele genderrollen volgen waarbij mannen verantwoordelijk worden geacht voor het initiëren van seksueel contact. De studie wees op twee patronen: de normalisatie van agressief gedrag door mannen om seksuele interacties te starten en het

gebruik van misleidende strategieën door mannen om duidelijke toestemmingscommunicatie te omzeilen. Deze bevindingen onderstrepen de complexiteit van toestemming en communicatie in seksuele relaties en benadrukken de noodzaak voor verder onderzoek en dialoog over dit kritieke onderwerp (Klement et al., 2017).

De manier waarop mannelijke studenten seksuele toestemming begrijpen, is van bijzonder belang voor onderzoekers en praktijkmensen in de preventie van seksueel geweld. Mannen plegen als groep vaker seksueel geweld en ondersteunen vaker verkrachtingsondersteunende houdingen dan vrouwen. Studies tonen aan dat mannen communicatiesignalen, zoals aanraken of instemmen om naar een privéruimte te gaan, vaker interpreteren als toestemming en sneller seksuele activiteit initiëren dan vrouwen (Shafer et al., 2018). Er is veel wetenschappelijke aandacht besteed aan het begrijpen van de kenmerken en motivaties van mannen die verkrachten, met de nadruk op het identificeren en beheersen van risicofactoren die verband houden met het plegen van verkrachting (Schapansky et al., 2023). Dit heeft geleid tot een duidelijke focus op mannen als daders in onderzoek terwijl vrouwen niet altijd worden meegenomen in studies naar seksuele toestemming. Het is bijgevolg essentieel om ook gendersverschillen in de communicatie over toestemming te begrijpen om een completer beeld te krijgen en effectievere preventieprogramma's te ontwikkelen (Jozkowski & Peterson, 2013).

Om een cultuur van toestemming te bevorderen, met name onder studenten, zijn innovatieve interventieprogramma's ontwikkeld die zich richten op positieve toestemming (Javidi et al., 2020). Deze programma's leggen de nadruk op de essentiële boodschap 'ja betekent ja' (Klement et al., 2017). Ze worden ingezet als middel om schadelijke overtuigingen over verkrachting, vaak aangeduid als verkrachtingsmythes, aan te pakken (Burt & Albin, 1981). Dergelijke mythes worden geassocieerd met gedrag zoals het beschuldigen van slachtoffers, ontkenning en ondersteunende houdingen ten opzichte van verkrachting (Bohner et al., 2013). De acceptatie van verkrachtingsmythes en andere verkrachtingsondersteunende attitudes zijn daarnaast gecorreleerd met een toegenomen stereotypering van genderrollen, een grotere neiging tot vijandige seksuele overtuigingen en een toegenomen tolerantie voor interpersoonlijk geweld binnen relaties (Hinck & Thomas, 1999). Door expliciete communicatie tussen seksuele partners over hun verlangens aan te moedigen, dagen positieve toestemmingsinitiatieven individuen uit om niet alleen te overwegen of hun partner seks wil, maar ook welk soort seks en waarom (Bussell, 2008).

Seksueel geweld wordt niet door één enkele factor veroorzaakt en interventies op individueel niveau hebben, wanneer ze alleen worden uitgevoerd, weinig impact op de volksgezondheid. Effectieve preventieprogramma's moeten daarom uitgebreid zijn en meerdere risico- en beschermende factoren aanpakken, met strategieën die werken op verschillende niveaus van de sociale ecologie (Tharp et al., 2013). De huidige risicobedoelingsinstrumenten die zich richten op risico- en beschermende factoren zijn voornamelijk ontworpen voor veroordeelde zedendelinquenten. Deze instrumenten sluiten niet

volledig aan bij de factoren die in onderzoek naar de algemene bevolking zijn geïdentificeerd. Dit verschil is te wijten aan systematische verschillen tussen veroordeelden enerzijds en onopgemerkte daders anderzijds. Veroordeelde gevallen betreffen vaak stereotypische 'echte verkrachtingen', waarbij fysiek geweld door een onbekende dader centraal staat. Daders die niet aan dit stereotype voldoen, worden minder vaak gerapporteerd en veroordeeld (Schapansky et al., 2023). Daarom is het essentieel om zowel risicofactoren als beschermende factoren te identificeren en te bestuderen bij de algemene bevolking. Een holistische benadering van risicobeoordeling en preventie, die zowel de aanwezigheid van risicofactoren als de rol van beschermende factoren onderzoekt, biedt een meer genuanceerde en effectieve basis voor het ontwikkelen van preventiestrategieën (Schapansky et al., 2023).

Een beter begrip van hoe de gendergerelateerde overtuigingen en communicatiestijlen van mannelijke, vrouwelijke en genderneutrale jongvolwassenen verband houden met hun attitudes en intenties ten aanzien van seksuele toestemming in verband met seksueel geweld is daarom essentieel. De resultaten van deze studie kunnen worden gebruikt om effectievere interventies voor seksuele toestemming te ontwerpen.

De centrale onderzoeksvraag luidt als volgt: 'In welke mate dragen het accepteren van verkrachtingsmythes en het hebben van anti-verkrachtingsattitudes bij tot de kennis en attitudes tegenover seksuele toestemming?'

De centrale onderzoeksvraag zal onderverdeeld worden in volgende deelvragen:

- In hoeverre draagt het accepteren van verkrachtingsmythes en het hebben van anti-verkrachtingsattitudes bij tot het hebben van positieve attitudes tegenover seksuele toestemming?
- In hoeverre draagt het accepteren van verkrachtingsmythes en het hebben van anti-verkrachtingsattitudes bij tot het kunnen herkennen van (gebrek aan) toestemming?
- Welke demografische variabelen hebben een significante invloed op de onderzochte variabelen?
- In welke mate leiden de factoren die bijdragen aan positieve attitudes tegenover seksuele toestemming tot vergelijkbare resultaten als de factoren die bijdragen aan het vermogen om een gebrek aan toestemming of seksueel geweld te herkennen?

Deze thesis begint met een gedetailleerde bespreking van de context rondom seksuele toestemming, waarbij ook de nieuwe sekswet wordt belicht. Vervolgens worden de andere centrale begrippen toegelicht om de basis van het onderzoek te versterken. Daarna komt de methodologie aan bod, met aandacht voor dataverzameling, operationalisering van variabelen en de hypotheses. In de daaropvolgende twee secties worden de resultaten van de analyses gepresenteerd, waarna er een discussie volgt over de centrale onderzoeksvraag en de deelvragen. Tot slot volgt een conclusie die de beperkingen van het onderzoek en aanbevelingen voor toekomstig onderzoek omvat.

2. Theoretisch kader

In deze paragraaf worden de centrale concepten die gehanteerd worden in deze masterproef beschreven. Seksueel geweld wordt geschetst aan de hand van de hedendaagse wetgeving. Verder volgt er een begripsomschrijving van de concepten ‘seksuele toestemming’, ‘verkrachtingsmythes en ‘anti-verkrachtingsattitudes’. Vervolgens worden de termen risico- en beschermende factoren toegelicht in de context van seksueel geweld en dus gelinkt aan de centrale concepten. Als laatste worden de controlevariabelen bij deze masterproef uiteengezet.

2.1. Algemene situering

In de literatuur wordt seksueel geweld op diverse manieren geïnterpreteerd. In dit onderzoek wordt seksueel geweld gezien als gedrag dat wordt uitgevoerd met de intentie om een ander persoon aan te sporen tot seksuele activiteit of seksuele communicatie, ondanks zijn of haar wil hieraan deel te nemen (Krahé et al., 2014). De World Health Organization (WHO, 2011) omschrijft het als volgt:

“Elke seksuele handeling, poging tot het verkrijgen van een seksuele handeling, of andere handeling gericht tegen de seksualiteit van een persoon, waarbij dwang wordt gebruikt, ongeacht de relatie tot het slachtoffer of de omgeving waarin dit plaatsvindt. Dit omvat verkrachting, gedefinieerd als de fysiek afgedwongen of op een andere manier afgedwongen penetratie van de vulva of anus met een penis, ander lichaamsdeel, of voorwerp.”

Deze definitie omvat vooral hands-on seksuele handelingen en verwijst naar fysiek contact tussen dader en slachtoffer, zoals ongewenste seksuele aanrakingen en (poging tot) verkrachting (Schapansky et al., 2021). Deze definitie is gekozen omdat ze een breed scala aan dwangmatig gedrag en seksuele handelingen omvat en flexibel is ten aanzien van de geslachts- en relatieverhoudingen tussen slachtoffer en dader (Krahé et al., 2014).

Het stereotype beeld van een ‘echte’ verkrachting omvat vaak een aanval door een onbekende, 's nachts, op een afgelegen plaats, waarbij een wapen wordt gebruikt en die resulteert in gewelddadige seksuele interactie. Als gevolg hiervan wordt seksueel geweld, en verkrachtingen in het bijzonder die plaatsvinden door subtiele dwang in plaats van brute kracht, minder snel als verkrachting gezien. Dit draagt bij aan *victimblaming* (Hockett et al., 2016). Zowel de samenleving als de rechtspraak erkennen vaak het voorkomen, de ernst en het bestaan van verkrachting door bekenden niet. Binnen relaties, waar consensuele seks zou kunnen plaatsvinden, is de kans groter dat gedrag verkeerd wordt geïnterpreteerd (Cohn et al., 2009). Er bestaat veel ambiguïteit rond toestemming en dwang binnen relaties wat slachtoffers ervan kan weerhouden aangifte te doen vanwege de onzekerheid over wat als verkrachting wordt beschouwd (Gunnarsson, 2018). Als gevolg daarvan bestempelen veel mensen hun ervaringen niet als verkrachting, zelfs als ze aan de juridische definitie voldoen. Daarbij omschrijven ze hun

ervaringen vaak als slechte seks of miscommunicatie. Seksueel geweld dat niet wordt erkend, komt vaker voor wanneer er een gebrek aan geweld en verzet is. Dit gebrek aan erkenning leidt ertoe dat minder slachtoffers naar voren komen (Wilson & Miller, 2016). Daarom is het essentieel om de interpretaties van individuen over situaties van seksueel geweld te begrijpen en om het bewustzijn over het belang toestemming te vergroten.

2.1.1. Nieuwe sekswet

Vanaf 1 juni 2022 heeft België een nieuw seksueel strafrecht geïmplementeerd¹. Het seksuele strafrecht wordt nu verplaatst naar een nieuw hoofdstuk in het Strafwetboek, Titel VIII, waarin alle misdrijven tegen personen worden samengebracht. Dit nieuwe hoofdstuk, genaamd "Misdrijven tegen de seksuele integriteit, het seksuele zelfbeschikkingsrecht en de goede zeden", benadrukt symbolisch de ernst van seksuele misdrijven door ze direct na opzettelijke levens- en geweldsdelicten te plaatsen. Voorheen viel het misdrijf verkrachting onder hoofdstuk V van titel VII in Boek II van het Belgische Strafwetboek van 1867. Volgens het oude strafrecht werd verkrachting gedefinieerd als: "elke daad van seksuele penetratie van welke aard en met welk middel dan ook, gepleegd op een persoon die daar niet mee instemt."² Het nieuwe seksueel strafrecht benadert het basismisdrijf verkrachting nu op een impliciete wijze als 'niet-consensuele seksuele handelingen', in lijn met het Verdrag van Istanbul (Vermeulen, 2022).

Het nieuwe hoofdstuk richt zich op vier basismisdrijven in het seksuele strafrecht: aantasting van de seksuele integriteit, verkrachting, voyeurisme en niet-consensuele verspreiding van seksueel getinte beelden en opnames. Toestemming is een centraal concept in deze hervorming, met een overkoepelende definitie in artikel 417/5 Sw. die van toepassing is op alle seksuele misdrijven. Deze definitie omvat verschillende vormen van afwezigheid van toestemming en benadrukt dat toestemming op elk moment voor of tijdens de seksuele handeling kan worden ingetrokken (Nachtegale, 2022). Bovendien wordt geen toestemming verondersteld in situaties waarin het slachtoffer bewusteloos is, slaapt of misbruikt wordt door de kwetsbare toestand³. Daarnaast is de strafmaat verhoogd van vijf tot tien jaar naar tien tot vijftien jaar opsluiting⁴.

Deze evolutie weerspiegelt een groeiend bewustzijn van seksuele autonomie en respect voor instemming binnen de juridische context. Het nieuwe strafrecht erkent de complexiteit van seksuele interacties en tracht een helder kader te bieden om seksueel geweld aan te pakken en om de rechten en bescherming van slachtoffers te waarborgen.

¹ Wet 21 maart 2022 houdende wijzigingen aan het Strafwetboek met betrekking tot het seksueel strafrecht, BS 30 maart 2022.

² Art. 375 Sw.

³ Art. 417/11, eerste lid Sw.

⁴ Art. 417/11, tweede lid Sw.

2.2. Begripsomschrijving

2.2.1. Seksuele toestemming

Zoals hierboven vermeld heeft toestemming in de Belgische wetgeving een prominente plaats gekregen. De term heeft een eigen definitie gekregen met betrekking tot het seksueel zelfbeschikkingsrecht en wordt beschreven als:

“Toestemming veronderstelt dat deze uit vrije wil is gegeven. Dit wordt beoordeeld in het licht van de omstandigheden van de zaak. De toestemming kan niet worden afgeleid uit de loutere ontstentenis van verweer van het slachtoffer. De toestemming kan worden ingetrokken op elk ogenblik voor of tijdens de seksuele handeling. Toestemming is er niet wanneer de seksuele handeling is gepleegd door gebruik te maken van de kwetsbare toestand van het slachtoffer ten gevolge van onder meer angst, invloed van alcohol, verdovende middelen, psychotrope stoffen of enige andere substantie met een soortgelijke uitwerking, een ziekte of een handicapsituatie, waardoor de vrije wil is aangetast. Toestemming is er in ieder geval niet indien de seksuele handeling het gevolg is van een bedreiging, fysiek of psychisch geweld, dwang, verrassing, list of van enige andere strafbare gedraging. Toestemming is er in ieder geval niet wanneer de seksuele handeling is gepleegd ten nadele van een bewusteloos of slapend slachtoffer.”⁵

De wetgeving voorziet in een helder onderscheid tussen consensuele seks en seksuele aanranding. Echter wordt de praktische toepassing van dit onderscheid beïnvloed door maatschappelijke en individuele opvattingen. Hierdoor blijft toestemming een complex concept en valt het moeilijk te definiëren (Beres, 2007; Jozkowski et al., 2014; Muehlenhard et al., 2016). In zijn algemeenheid kan de term omschreven worden als een vrijwillige instemming om deel te nemen aan seksuele activiteiten (Beres, 2007). Er zijn verder drie manieren waarop toestemming wordt geconceptualiseerd. Ten eerste kan het worden gezien als een innerlijke bereidheid, een intern gevoel van instemming dat niet direct waarneembaar is. Toestemming kan ook worden beschouwd als een expliciete daad van instemming, waarbij een persoon duidelijk en direct aangeeft ergens mee akkoord te gaan. Ten slotte kan toestemming worden geïnterpreteerd op basis van gedrag dat door anderen wordt waargenomen als een teken van bereidheid (Muehlenhard et al., 2016). Doorgaans worden geoperationaliseerde definities van seksuele toestemming gehanteerd die zowel aspecten van interne als externe concepten bevatten (Jozkowski, 2022).

Aan de ene kant wordt consent beschouwd als een voortdurende onderhandeling, een doorlopend proces waarbij zowel het eigen gedrag als dat van de partner constant wordt geëvalueerd. Hierdoor kan consent aanvankelijk worden gegeven maar later worden ingetrokken. Aan de andere kant zien sommige

⁵ Art. 471/5 Sw.

individuen consent als een discrete gebeurtenis waarbij ze vertrouwen op specifieke handelingen of gedragingen om toestemming te geven of te begrijpen (Muehlenhard et al., 2016).

Uitdagingen ontstaan bij het communiceren van het al dan niet geven van toestemming. Er zijn verschillende aspecten die hierbij een rol spelen. Dit omvat hoe toestemming en afwijzing worden uitgedrukt, hoe individuen bereidheid waarnemen en begrijpen, en of en hoe (het gebrek aan) bereidheid samenhangt met positieve toestemming (*affirmative consent*) (Setty, 2023). Het idee van positieve toestemming impliceert dat toestemming direct en verbaal moet worden gegeven en niet moet worden aangenomen bij het ontbreken van een expliciete weigering. Deze principes vormen de kern van het 'affirmatieve toestemmingsmodel', waarin van degenen die seks initiëren wordt verwacht dat ze expliciete mondelinge toestemming verkrijgen. In dit model betekent 'nee' duidelijk 'nee', en elke reactie die minder is dan een expliciete 'ja' wordt niet gezien als instemming (Meuller & Peterson, 2012). Er wordt aangegeven dat jongeren mogelijk openstaan voor dit 'affirmatieve toestemmingsmodel'. Ondanks deze ontvankelijkheid interpreteren veel jonge mensen echter de afwezigheid van een duidelijke weigering ('nee') of enige reactie als passieve indicaties van instemming (Pimonte et al., 2022). Bovendien hebben ze de neiging om meer te vertrouwen op indirecte en non-verbale vormen van communicatie om toestemming binnen hun seksuele cultuur over te brengen (Righi et al., 2021).

Aldus vormt het ontbreken van toestemming een belangrijk kenmerk van seksueel geweld. Daarom is het essentieel voor de maatschappij om te begrijpen welke factoren de beslissingen van jongvolwassenen om wel of niet aan consensuele seks deel te nemen kunnen beïnvloeden. Dit inzicht is cruciaal voor het ontwikkelen van effectieve preventiestrategieën (Beres, 2007). Om dit beter te onderzoeken, is besloten het concept van toestemming op te splitsen in twee essentiële onderdelen ervan.

2.2.1.1. Positieve attitudes ten opzichte van seksuele toestemming

Het meten van attitudes, overtuigingen en gedragingen met betrekking tot het verkrijgen van seksuele toestemming is vaak gebaseerd op de conceptuele fundamenteën van de *Theory of Planned Behavior* (TPB). Deze theorie, ontwikkeld om het ontstaan en de voorspelling van gedrag te verklaren, benadrukt dat gedrag wordt bepaald door de intentie van een persoon en diens waargenomen vermogen om dat gedrag uit te voeren (Ajzen, 1991). In de context van seksuele toestemming richt de TPB zich specifiek op de intentie om instemming, direct of indirect, met een seksuele partner te bespreken. Er wordt aangenomen dat hoe sterker deze intentie is, hoe waarschijnlijker het is dat een persoon daadwerkelijk toestemming zal geven (Hermann et al., 2018).

Intenties binnen de TPB worden beïnvloed door drie factoren: subjectieve normen, waargenomen gedragscontrole en attitude. Subjectieve normen zijn de sociale druk die iemand voelt om dat gedrag uit te voeren, bijvoorbeeld hoe vrienden of een partner over toestemming denken. Waargenomen gedragscontrole betreft de inschatting van hoe gemakkelijk of moeilijk het is om het gedrag

daadwerkelijk uit te voeren, zoals het vertrouwen om toestemming te vragen zonder de sfeer te bederven. Attitude verwijst naar de mate waarin een persoon positief of negatief staat tegenover een bepaald gedrag, zoals het vragen om seksuele toestemming (Humphreys & Brousseau, 2010). Door specifiek de positieve attitudes ten opzichte van het verkrijgen van toestemming te onderzoeken, richt dit onderzoek zich op de attitudecomponent van de TPB (Hermann et al., 2018).

Het bestuderen van deze attitudes is zowel waardevol als relevant, aangezien attitudes een essentiële rol vervullen bij het voorspellen van intenties om bepaald gedrag, zoals het verzoeken om seksuele toestemming, te vertonen. Hoewel de TPB stelt dat de beste voorspeller van gedrag de intentie is, wordt deze intentie aanzienlijk beïnvloed door de houding ten opzichte van dat gedrag (Hermann et al., 2018). Het ontwikkelen van positieve attitudes ten opzichte van het vragen om instemming kan helpen om individuen te motiveren om actief toestemming te vragen, wat essentieel is voor het bevorderen van veilige en consensuele interacties (Silver & Hovick, 2018).

Het bevorderen van positieve attitudes ten opzichte van toestemming is niet alleen belangrijk voor individuen, maar kan ook een aanzienlijke impact hebben op de maatschappelijke normen rondom consent (Jozkowski, 2022). Een cultuur waarin toestemming als een norm wordt geaccepteerd, draagt bij aan het respecteren van persoonlijke grenzen en het verminderen van seksuele misverstanden. Verder onderzoek naar de manieren waarop deze positieve attitudes worden gevormd en verspreid, biedt de mogelijkheid om gerichte educatieve programma's te ontwikkelen die zijn afgestemd op het verbeteren van deze normen. Door mensen bewust te maken van het belang van expliciete en wederzijdse toestemming kunnen we een verantwoordelijker en respectvoller gedrag in de samenleving bevorderen (Silver & Hovick, 2018).

2.2.1.2. Herkennen van seksueel geweld in consentscenario's

Seksuele interacties zijn vaak complex en vol nuances. Dit maakt het voor individuen moeilijk om situaties te herkennen waarin toestemming ontbreekt, zelfs wanneer zij het belang van seksuele toestemming als essentieel beschouwen (Shafer et al., 2018). Het vermogen om seksueel geweld in toestemmingsscenario's te herkennen, is essentieel voor het identificeren van situaties waarin sprake is van dwang of misbruik.

De positieve attitudes ten opzichte van toestemming richten zich vooral op het verkrijgen van toestemming voor het begin van enige seksuele activiteit (Humphreys & Brousseau, 2010). Daarentegen richt de erkenning van seksueel geweld in consentscenario's zich op specifieke situaties waarin de aanwezigheid of afwezigheid van seksuele toestemming twijfelachtig is. Het onderzoek onderzoekt hoe goed individuen seksueel geweld kunnen herkennen in complexe en vaak ambigue scenario's, waarbij toestemming als een proces centraal staat. Daarnaast bevatten deze scenario's gedragingen die vaak worden gerationaliseerd door verkrachtingsmythes zoals het toedienen van alcohol of drugs zonder medeweten van de partner of het gebruik van fysieke kracht. De acceptatie van deze mythes gaat vaak

gepaard met het bagatelliseren van gewelddadig gedrag (Shafer et al., 2018). Dit onderstreept de noodzaak om deze misvattingen aan te pakken.

Een voorbeeld is wanneer beide partners mondeling instemmen met seks maar één partner zich onzeker voelt en aangeeft te willen stoppen terwijl de andere partner doorgaat. Dit scenario onderzoekt de dynamiek van toestemming tijdens de interactie en gaat verder dan alleen het vragen om toestemming aan het begin (Shafer et al., 2018).

Als mensen niet in staat zijn om seksueel geweld te herkennen kunnen slachtoffers zich eenzaam en niet gesteund voelen. Dit kan leiden tot langdurige emotionele en psychologische gevolgen (Ben-David & Schneider, 2005). Het vergroten van het bewustzijn over wat seksueel geweld inhoudt en hoe dit kan voorkomen is cruciaal voor het ondersteunen van slachtoffers en het ontwikkelen van effectieve interventies (Jozkowski, 2022).

Onderzoek naar specifiek deze variabele biedt een belangrijke dimensie door zich te richten op de *real-time* herkenning van seksueel geweld in situaties waarin toestemming twijfelachtig is. Op deze manier helpt het de complexiteit van toestemming en de normen rond seksueel geweld beter te begrijpen en te meten (Shafer et al. 2018). Hierdoor kan het een waardevolle aanvulling zijn in onderzoeken naar hoe normen en attitudes rondom toestemming worden gevormd en geïnterpreteerd en hoe deze bijdragen aan het bevorderen van gezonde relaties en het bestrijden van seksueel geweld.

2.2.2. Acceptatie van verkrachtingsmythes

Verkrachtingsmythes zijn wijdverspreide en onjuiste overtuigingen over seksueel geweld die de ernst ervan minimaliseren of zelfs ontkennen. Het verspreiden van deze mythes heeft ernstige gevolgen voor slachtoffers van seksueel geweld en draagt bij aan het in stand houden van dit probleem in onze samenleving (Franiuk et al., 2008).

Verkrachtingsmythes werden voor het eerst besproken en geïdentificeerd in de jaren '70 (Brownmiller, 1975; Burt, 1980). Burt (1980) benoemde verschillende specifieke mythes die worden gebruikt om seksueel misbruik te bagatelliseren, zoals het idee dat het slachtoffer liegt of de aanranding verdiende vanwege haar gedrag of kleding. Andere mythes rechtvaardigen de dader door te beweren dat hij zichzelf niet kon beheersen of dat hij niet het type is dat aanranding zou plegen. Sommige mythes minimaliseren zelfs de ernst van het seksuele misbruik door te suggereren dat het een onbelangrijke of zelfs natuurlijke gebeurtenis was. In de meeste studies worden vrouwelijke voornaamwoorden gebruikt om naar slachtoffers te verwijzen, terwijl mannelijke voornaamwoorden worden gebruikt voor daders. Hoewel mannen ook slachtoffer kunnen zijn en vrouwen daders, zijn vooralsnog de meeste slachtoffers vrouw en de meeste daders man (Franiuk et al., 2008).

Het geloven in verkrachtingsmythes kan op verschillende manieren worden geassocieerd met seksuele toestemming. Individuen die deze mythes accepteren, geloven vaak dat seksueel geweld voortkomt uit

misverstanden of miscommunicatie over toestemming. Volgens deze redenering zijn slachtoffers niet duidelijk genoeg in het afwijzen van seksuele avances, waardoor de dader kan denken dat er sprake was van wederzijdse instemming. Dit wordt verder bemoeilijkt door situaties waarin slachtoffers aanvankelijk instemden met seksueel gedrag, maar later spijt kregen en beweerden dat ze misbruikt waren. Dergelijke beweringen worden dan vaak niet geloofd (Jozkowski, 2022).

De acceptatie van verkrachtingsmythes en het negeren van toestemming kan daardoor leiden tot seksueel geweld. Zowel daders als leden van de samenleving kunnen overtuigingen hebben die seksueel geweld tolereren en rechtvaardigen (Iconis, 2008). Daders van seksueel geweld, met name in het geval van verkrachting, hebben specifieke geloofssystemen die sterk verschillen van degenen die geen seksueel agressief gedrag vertonen. Factoren zoals het toeschrijven van schuld aan het slachtoffer, vasthouden aan genderrolverwachtingen, en een gebrek aan juiste informatie over toestemming dragen bij aan de ontwikkeling van verkrachtingsondersteunende attitudes (Iconis, 2008). Daarnaast zijn dergelijke overtuigingen bijzonder schadelijk omdat ze preventiecampagnes verzwakken en idealen ondersteunen die gezonde seksuele communicatie belemmeren (Silver en Hovick, 2018).

2.2.3. Anti-verkrachtingsattitudes

Anti-verkrachtingsattitudes (ARA) is een nieuwe term ontstaan in Belgische literatuur. Het wordt in het algemeen geconceptualiseerd als de overtuiging dat verkrachting een misdrijf is met ernstige gevolgen voor de betrokken slachtoffers waarbij wederzijds goedvinden ontbreekt en waarvoor de dader als enige verantwoordelijk is (Schapansky et al., 2023).

Het concept is gebaseerd op *rape myth-debunking content* (Schapansky et al., 2023). Dit verwijst naar inhoud die specifiek is ontworpen om de mythes en misvattingen rond verkrachting aan te pakken en te weerleggen. Dit kan inhouden dat informatie wordt verstrekt die de vaak voorkomende misvattingen over verkrachting en seksueel geweld weerlegt, en de feitelijke realiteit ervan benadrukt. Het doel is om het bewustzijn te vergroten, misvattingen uit te dagen en accurate informatie te verspreiden om bij te dragen aan een cultuur waarin seksueel geweld wordt begrepen en aangepakt (Klement et al., 2019).

2.3. Risico- en beschermende factoren

In de studie naar seksueel geweld vormen risicofactoren en beschermende factoren cruciale concepten. Risicofactoren zijn kenmerken die de kans op het plegen van seksueel geweld vergroten, zoals ervaringen van kindermisbruik, levensstijl, alcoholgebruik en gendergerelateerde cognities (Tharp et al., 2013). Specifieke attitude-gerelateerde risicofactoren, zoals de acceptatie van verkrachtingsmythes, vijandigheid jegens vrouwen en traditionele genderrollen, spelen hier eveneens een belangrijke rol (Schapansky et al., 2023).

Historisch gezien lag de focus van onderzoek vooral op deze risicofactoren met een nadruk op negatieve houdingen zoals de acceptatie van verkrachtingsmythes en seksistische overtuigingen. Hierdoor ontstond een eenzijdige benadering die zich meer richtte op wat mensen verkeerd doen dan op hun motivatie om correct te handelen. Daar probeert de term beschermende factoren verandering in te brengen. Deze term verwijst naar eigenschappen die de kans op het plegen van seksueel geweld verkleinen. Een voorbeeld hiervan is een positieve houding ten opzichte van seksuele toestemming, wat geassocieerd is met een verminderde kans op seksueel geweld. Onderzoek suggereert dat een beter begrip van seksuele toestemming vaker voorkomt bij niet-daders, terwijl een gebrek hieraan geassocieerd wordt met verkrachting. Positieve attitudes tegenover toestemming kunnen bovendien de relatie tussen sociale en cognitieve risicofactoren bij verkrachting bemiddelen (Schapansky et al., 2023).

Om deze beschermende factoren beter te begrijpen, werd de ARA-schaal (zie methodologie) ontwikkeld. Deze schaal biedt inzicht in beschermende factoren onafhankelijk van attitude-gerelateerde risicofactoren en laat sterke correlaties zien met zowel negatieve als positieve houdingen ten opzichte van verkrachting en toestemming. Dit benadrukt het belang van een evenwichtige benadering die zowel risicofactoren als beschermende factoren meeneemt bij het begrijpen en voorkomen van seksueel geweld (Schapansky et al., 2023).

Naast zijn waarde als onderzoeksinstrument heeft de ARA-schaal ook praktische toepassingen. Zo kan het gebruikt worden in educatieve campagnes die gericht zijn op het bevorderen van gezonde seksuele communicatie en het creëren van een ondersteunende omgeving voor slachtoffers van seksueel geweld. Door de schaal in te zetten, kunnen onderzoekers en beleidsmakers een meer holistische benadering hanteren bij het bevorderen van seksuele veiligheid en geweldspreventie (Schapansky et al., 2023).

2.4. Het belang van achtergrondkenmerken

De attitudes en opvattingen van mensen worden logischerwijs beïnvloed door verschillende persoonlijke kenmerken. Geslacht wordt bijvoorbeeld geassocieerd met het volgen van seksuele scripts, die op hun beurt verband houden met de kernconcepten van dit onderzoek. Leeftijd speelt ook een rol bij de kennis over seksuele toestemming en attitudes die seksueel geweld ondersteunen. Verder is er ook een bevraging gedaan naar de seksuele oriëntatie, de (huidige) relatiestatus en het aantal seksuele partners.

2.4.1. Geslacht

Seksuele toestemming en bijhorende attitudes worden beïnvloed door gendergerelateerde sociale contexten waarbij normatieve ideeën over seksuele scripts een rol spelen (Brady et al., 2018). Deze scripts, die al op jonge leeftijd worden aangeleerd, verdelen mannen en vrouwen in traditionele rollen waarin mannen als actief en dominant worden gezien en vrouwen als passief en onderdanig (Brady et al., 2018). Bijgevolg wordt er van mannen verwacht dat zij het seksueel gedrag initiëren, daarentegen moet de vrouw toestemmen of weigeren (Brady et al., 2018).

Traditionele genderrollen beïnvloeden hoe mannen en vrouwen seksuele toestemming begrijpen en hoe ze hierover communiceren. Vrouwen kunnen terughoudend zijn om seksuele avances af te wijzen vanwege sociale stigma's terwijl mannen vaak stilzwijgende toestemming aannemen tenzij expliciet anders aangegeven (Jozkowski et al., 2014). Mannen worden onder druk gezet om seksueel actief te zijn wat kan leiden tot weinig aandacht voor de toestemming van de man in seksuele interacties (Beres, 2007; Muehlenhard et al., 2016). Mannen en vrouwen gebruiken ook verschillende communicatiestijlen om toestemming uit te drukken waarbij mannen meer non-verbale signalen interpreteren en vrouwen vaak verbale communicatie prefereren. Dit kan leiden tot misverstanden en ongewenste seksuele activiteiten waarbij non-verbale signalen soms verkeerd worden geïnterpreteerd (Jozkowski et al., 2014; Muehlenhard et al., 2016).

2.4.2. Leeftijd

Seksueel geweld komt het vaakst voor bij jongvolwassenen (Graf & Johnson, 2021; Schapansky et al., 2021). Deze hoge prevalentie kan worden verklaard door verschillende factoren. Het leven op de campus of weg van huis moedigt studenten aan om nieuwe identiteiten en gedragingen te verkennen, vaak gepaard met alcoholgebruik en een feestcultuur (Graf & Johnson, 2021). Bovendien krijgen veel jongvolwassenen onvoldoende voorlichting over belangrijke onderwerpen zoals seksuele toestemming, waardoor zij mogelijk niet volledig bewust zijn van de nuances van seksueel geweld (Muehlenhard et al., 2016).

Hoewel jongvolwassenen doorgaans minder geneigd zijn om problematische stereotypen te omarmen en meer afgestemd zijn op veranderende sociale attitudes rond seksuele toestemming en geweld (Baldwin-White, 2021; Norris et al., 2018) blijven er misvattingen bestaan. Ze kunnen bijvoorbeeld de verantwoordelijkheid voor seksueel geweld onterecht bij de slachtoffers leggen door te denken dat vrouwen zich door hun gedrag in risicovolle situaties brengen (Deming et al., 2013). Dit onderstreept de noodzaak voor verder onderzoek naar de attitudes en overtuigingen binnen deze groep. Het is cruciaal om te begrijpen welke factoren bijdragen aan het voortbestaan van schadelijke overtuigingen zodat effectieve interventies kunnen worden ontwikkeld om het risico op seksueel geweld te verminderen en gezonde sociale normen te bevorderen (Baldwin-White, 2021).

2.4.3. Seksuele oriëntatie

De huidige literatuur over toestemming en de bijbehorende attitudes is grotendeels gebaseerd op heteroseksuele steekproeven waardoor seksuele interacties tussen mensen van hetzelfde geslacht niet worden geïnccludeerd (Sternin et al., 2022, Humphreys & Herold, 2007, Baldwin-White, 2021). Seksuele interacties tussen mensen van hetzelfde geslacht brengen unieke complexiteiten met zich mee wat betreft seksuele toestemming. Het is daarom waarschijnlijk dat het onderhandelingsgedrag over toestemming anders kan zijn dan bij heteroseksuele interacties (Beres et al., 2004).

Homoseksuele koppels zijn net zoals heteroseksuele koppels opgegroeid met traditionele genderrollen. Echter, door seksuele relaties met mensen van hetzelfde geslacht aan te gaan, doorbreken zij deze genderrollen en worden zij zich meer bewust van hun bestaan. Hierdoor kunnen zij op een unieke manier omgaan met en reageren op deze standaard genderrollen (Beres et al., 2004).

Omdat de huidige literatuur zich voornamelijk richt op deze heteroseksuele steekproeven wordt in dit onderzoek gevraagd naar de seksuele oriëntatie van de deelnemers. Wanneer de steekproef groot genoeg is, biedt dit de mogelijkheid om verschillende oriëntaties met elkaar te vergelijken. Hierdoor worden belangrijke lacunes in het bestaande onderzoek opgevuld.

2.4.4. Ervaringen in seksuele interacties en relatie

De opvattingen over toestemming variëren afhankelijk van de relatievorm (Humphreys, 2007). In langdurige relaties worden doorgaans vaker verbale toestemmingssignalen gebruikt dan in informele relaties. Dit kan komen doordat partners zich in een langdurige relatie vaak veiliger voelen om duidelijk te communiceren (Willis et al., 2021). Communicatie over toestemming kan echter veranderen naarmate een relatie zich ontwikkelt (Willis & Jozkowski, 2019).

Herhaalde consensuele seksuele interacties leiden tot een seksueel precedent waarbij seks en toestemming automatisch worden verwacht (Shotland & Goodstein 1992). Onderzoek toont aan dat dit precedent invloed heeft op hoe mensen seksueel geweld waarnemen. Bijvoorbeeld studenten beschouwen een niet-consensueel scenario minder snel als verkrachting als de personages vaker seks hebben gehad (Shotland & Goodstein 1992). Dit suggereert dat eerdere seksuele interacties de automatische aanname van toestemming kunnen bevorderen hoewel met meer ervaring ook het gebruik van expliciete toestemmingscommunicatie toeneemt (Willis & Jozkowski 2019).

Degenen die in een relatie zijn en seksuele ervaringen hebben gehad, vertonen doorgaans betere scores in het herkennen van seksueel geweld. Deze individuen tonen meer behoefte aan begrip van intimiteit. Hierdoor proberen ze misvattingen over seksueel geweld te corrigeren. Via deze manier kunnen ze positieve attitudes ontwikkelen ten opzichte van seksuele toestemming en hun vermogen om seksueel geweld te herkennen, wat bijdraagt aan gezonde relaties (Baldwin-White, 2021).

Met betrekking tot het hebben van eerdere ervaringen met seksuele interacties blijkt dat individuen zonder ervaring een grotere behoefte hebben aan duidelijke toestemming (Humphreys & Herold, 2007). Het al dan niet hebben van seksuele ervaring blijkt zelf een betere voorspeller te zijn van attitudes en gedragingen rondom toestemming dan de huidige relatiestatus of het aantal seksuele partners (Humphreys & Herold, 2007). Dit onderzoek zal eveneens onderzoeken of er een relatie bestaat tussen seksuele ervaring en attitudes ten opzichte van toestemming in verband met verkrachtingsmythes en anti-verkrachtingsattitudes.

3. Methodologie

In het theoretisch deel werden de kernbegrippen uitvoerig behandeld. Om de onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden, is empirisch onderzoek nodig. We starten met het bespreken van de onderzoeksopzet waarbij de onderzoekpopulatie wordt omschreven en de gebruikte dataverzamelmethode. Daarna volgt de operationalisering van de variabelen en de bijbehorende hypothesen. Tot slot wordt de data-analyse beschreven. Zodra dit hoofdstuk is afgerond, worden de resultaten van het onderzoek besproken.

3.1. Kwantitatief onderzoek: online survey

In het huidige onderzoek werd gekozen voor een kwantitatieve benadering met behulp van een online enquête om de centrale onderzoeksvraag te beantwoorden: ‘In welke mate dragen het accepteren van verkrachtingsmythes en het hebben van anti-verkrachtingsattitudes bij tot de kennis en attitudes tegenover seksuele toestemming?’ De keuze voor een online enquête als onderzoeksmethode werd gemaakt vanwege de vele voordelen. Online enquêtes zijn flexibel en tijdsefficiënt. Daarnaast biedt het internet een breed bereik waardoor geografische beperkingen worden overwonnen. Bovendien kunnen respondenten de enquête invullen op een voor hen geschikt moment en later terugkeren om deze af te maken (Evans & Mathur, 2005). Ook kunnen surveys een hoge responsgraad opleveren, de kans op sociaal wenselijke antwoorden verminderen en fouten door automatische dataverzameling minimaliseren (Pauwels, 2015). Het nadeel is echter dat de *unit nonrespons*, het volledig weigeren of uitvallen van respondenten die besluiten de vragenlijst niet (volledig) in te vullen, niet worden geregistreerd (Pauwels, 2015).

3.2. Data-verzameling

De populatie die werd onderzocht, zijn Vlaamse jongeren tussen de 18 en 25 jaar. De survey werd online verspreid en iedereen binnen deze groep kon de enquête invullen. Dit betreft specifiek een zelfselecterende steekproef, wat een vorm van een selecte steekproef is (Vehovar et al., 2016).

Een selecte steekproef (*non-probability sampling*) maakt gebruik van niet-willekeurige criteria zoals beschikbaarheid, geografische nabijheid of expertise van de personen om de onderzoeksvraag te beantwoorden. Een vrijwillige steekproef (ook wel zelfselectie of *voluntary sampling* genoemd) is een type selecte steekproef waarbij participanten zich vrijwillig aanmelden voor het onderzoek. Dit is vaak gebruikelijk voor onderzoeken die specifieke criteria vereisen. Bij zelfselectie worden vrijwilligers meestal uitgenodigd via advertenties waarin aan mensen die aan bepaalde eisen voldoen wordt gevraagd zich aan te melden (Vehovar et al., 2016).

De survey werd gepubliceerd op 4 maart 2024 en afgesloten op 24 april 2024. Om een maximale respons te behalen, werd gebruikgemaakt van diverse sociale mediaplatforms zoals Facebook, Instagram en LinkedIn voor het verspreiden van de surveylink. Herhaaldelijk werden nieuwe *Instagram Stories* geplaatst om mensen te stimuleren de survey in te vullen met name degenen die eerdere posts gemist hadden. Verschillende respondenten deelden de surveylink meerdere keren met andere. Daarnaast werd de website Surveycircle.com ingezet om een breder bereik aan respondenten te verkrijgen.

Bij de start van de survey werden de respondenten geïnformeerd over het doel van het onderzoek en de verwerking van de verzamelde gegevens. Er werd benadrukt dat de deelname volledig vrijwillig en anoniem was, zowel in het bewaren, verwerken als rapporteren van de gegevens. Respondenten konden te allen tijde hun deelname stopzetten en hun toestemming werd expliciet gevraagd om zekerheid te bieden over hun instemming.

3.3. Operationalisering en hypotheses

3.3.1. Afhankelijke variabelen en bijhorende meetinstrumenten

Zoals eerder vermeld, is ervoor gekozen om het complexe concept van seksuele toestemming op te splitsen in twee afzonderlijke concepten: positieve attitudes ten opzichte van seksuele toestemming en het vermogen om seksueel geweld te herkennen in situaties waarin toestemming een rol speelt.

De eerste afhankelijke variabele die werd gemeten, waren de positieve attitudes ten opzichte van seksuele toestemming. Dit aspect onderzoekt in hoeverre individuen een positieve houding hebben ten opzichte van het concept van seksuele toestemming voorafgaand aan seksuele activiteiten (Hermann et al., 2018) en richt zich op hun interpretatie en de waarde van toestemming in seksuele interacties (Humphreys & Brousseau, 2010).

Om deze variabele te meten, is de SCS-R-schaal (the Sexual Consent Scale–Revised Scale) gebruikt, waarbij specifiek subschaal 2 is toegepast. Deze schaal bestaat uit 11 items die worden beoordeeld aan de hand van een zevenpunt-Likertschaal. Deze schaal varieert van 'helemaal niet mee eens' (1) tot 'helemaal mee eens' (7) (Humphreys & Brousseau, 2010).

De tweede responsvariabele was de erkenning van seksueel geweld in consent situaties. Dit aspect richt zich op het vermogen van individuen om seksueel geweld te herkennen in situaties waarin toestemming een rol speelt. Het beoordeelt of individuen in staat zijn om ongewenste seksuele handelingen te identificeren, zelfs als er sprake lijkt te zijn van toestemming (Shafer et al., 2018).

Voor deze variabele werd de schaal gebruikt die is ontwikkeld in het onderzoek van Shafer et al. (2018). Ook hier werd er maar één schaal gebruikt, namelijk de schaal met de eenvoudige toestemmingsscenario's. Deze schaal bevat genderneutrale scenario's, dit wil zeggen dat ze niet wijzen op een mannelijke dader en een vrouwelijk slachtoffer (Shafer et al., 2018). De schaal bestaat uit 12

items, gebaseerd op relevante literatuur en eerdere kwalitatieve studies van de auteurs. Respondenten geven hun mate van overeenstemming aan met de stellingen aan de hand van een driepunt-Likertschaal. Dit varieert van 'ja, de seks was beslist met wederzijdse toestemming' (1) tot 'nee, de seks was absoluut niet met wederzijdse toestemming' (3). Daarnaast gebruikten Shafer et al. (2018) de definitie van hun universiteit, die in lijn is met de Belgische en Europese definities van toestemming. Ten slotte werd beslist om deze variabele om te zetten naar een binaire variabele met label (1) ja, de seks was beslist met wederzijdse toestemming' en (2) 'nee, de seks was absoluut niet met wederzijdse toestemming'. Waarbij de 'ik weet het niet zeker' categorie werd gehercodeerd naar (1), tenzij er een omkering van een item nodig was. Hiervoor werd de redenering van de onderzoeker zelf gevolgd. Namelijk dat onzekerheid als onjuist werd gecodeerd ('ja, de seks was beslist met wederzijdse toestemming') omdat er wordt gesteld dat onzekerheid de sociaal wenselijke reactie kan zijn wanneer een deelnemer persoonlijk denkt dat iets met instemming is, ook al denkt hij misschien dat het niet voldoet aan de wettelijke definitie van toestemming.

3.3.2. Onafhankelijke variabelen en bijhorende meetinstrumenten

In deze studie werd de acceptatie van verkrachtingsmythes gemeten als een onafhankelijke variabele met behulp van de AMMSA-21 schaal (the Acceptance of Modern Myths about Sexual Aggression-Scale). Deze schaal includeert een breder scala aan seksuele agressie, zoals aanranding en intimidatie. Geïnspireerd door onderzoek naar modern seksisme en racisme bevat deze schaal een subtielere iteminhoud dan eerdere schalen over verkrachtingsmythes. Deze schaal bevat 21 items die worden beoordeeld aan de hand van een zevenpunts-Likertschaal, variërend van 'helemaal niet mee eens' (1) tot 'helemaal mee eens' (7) (Bohner et al., 2022).

De tweede onafhankelijke variabele die aan het regressiemodel werd toegevoegd zijn de antiverkrachtingsattitudes. De *anti-rape attitudes scale* (ARA-schaal) is een eendimensionale schaal van 19 items die wederom wordt beantwoord met een zevenpunts-Likertschaal, variërend van 'helemaal niet mee eens' (1) tot 'helemaal mee eens' (7) (Schapansky et al., 2023).

3.3.3. Controle variabelen

Verschillende demografische variabelen werden toegevoegd aan de eerste stap van de hiërarchische regressieanalyse waarvan is aangetoond dat ze het potentieel hebben om variabelen binnen het onderzoek te beïnvloeden. Een van de belangrijkste is geslacht, geoperationaliseerd onder de vorm van m (1)/v (2)/x (3). Ook de leeftijd en de seksuele oriëntatie van de participant werd gevraagd. Verder werden er vragen gesteld over de (huidige) relatiestatus en ervaring in seksuele activiteiten.

3.3.4. Hypotheses

De onderzoeksvraag wordt beantwoord met behulp van twee hiërarchische regressieanalyses die in het volgende deel worden toegelicht. Voor het eerste model, met de positieve attitudes ten opzichte van seksuele toestemming als afhankelijke variabele, werden volgende hypothesen opgesteld:

Hypothese 1.1: De variabele het accepteren van verkrachtingsmythes correleert met positieve attitudes tegenover seksuele toestemming. Een stijging in het kenmerk zal zorgen voor een daling van de positieve attitude. Er is een negatief verband.

Hypothese 1.2: : De variabele anti-verkrachtingsattitudes correleert met positieve attitudes tegenover seksuele toestemming. Een stijging in het kenmerk zal zorgen voor een stijging in de positieve attitude. Er is een positief verband.

Hypothese 1.3: Het model dat zowel acceptatie van verkrachtingsmythes als anti-verkrachtingsattitudes bevat, verklaart significant meer variantie in positieve attitudes ten opzichte van seksuele toestemming dan het model dat alleen acceptatie van verkrachtingsmythes bevat.

Voor het tweede model, met herkenning van seksueel geweld in consent situaties als afhankelijke variabele, werden volgende hypothesen opgesteld:

Hypothese 2.1: De variabele het accepteren van verkrachtingsmythes correleert met het herkennen van (gebrek aan) toestemming. Een stijging in het kenmerk zal zorgen voor een daling van het herkennen van toestemming. Er is een negatief verband.

Hypothese 2.2: De variabele anti-verkrachtingsattitudes correleert met het herkennen van (gebrek aan) toestemming. Een stijging in het kenmerk zal zorgen voor een stijging in het herkennen van toestemming. Er is een positief verband.

Hypothese 2.3: Het model dat zowel acceptatie van verkrachtingsmythes als anti-verkrachtingsattitudes bevat, verklaart significant meer variantie in de erkenning van seksueel geweld in consent situaties dan het model dat alleen acceptatie van verkrachtingsmythes bevat.

Door het gebruik van 2 hiërarchische modellen maakt dit onderzoek het mogelijk om beide afhankelijke variabelen binnen één onderzoekspopulatie te analyseren en resultaten te vergelijken. Op basis hiervan zijn de volgende hypothesen geformuleerd:

Hypothese 3.1: De variabele acceptatie van verkrachtingsmythes correleert op dezelfde manier met positieve attitudes ten opzichte van seksuele toestemming als met het vermogen om een gebrek aan toestemming te herkennen.

Hypothese 3.2: De variabele anti-verkrachtingsattitudes correleert op dezelfde manier met positieve attitudes ten opzichte van seksuele toestemming als met het vermogen om een gebrek aan toestemming te herkennen.

3.4. Data-analyse

Voor de dataverwerking en analyse in deze studie is SPSS 29 gebruikt. De procedure begon met data cleaning waarbij alleen respondenten die de enquête volledig hadden ingevuld, werden opgenomen in de analyse. Om dit na te gaan, werd de vraag ‘Had u voor deze enquête ooit al gehoord van het concept seksuele toestemming?’ gebruikt als controlevraag. Vervolgens zijn de variabelen gehercodeerd van string naar numeriek formaat om verdere analyses mogelijk te maken.

Om een nauwkeurige betrouwbaarheidsanalyse van de data mogelijk te maken, werden specifieke aanpassingen gemaakt tijdens het hercodeeringsproces. Zo werd het laatste item van de SCS-R-schaal en 2 items van de schaal van Shafer (2018) omgekeerd. Daarnaast werd de antwoord categorie van de variabele seksuele oriëntatie samengebracht tot twee groepen, namelijk (1) de heteroseksuelen en (2) de niet-heteroseksuelen.

Om een gedetailleerd inzicht te verkrijgen in de steekproefkenmerken zijn descriptieve analyses uitgevoerd en gepresenteerd in frequentietabellen. Daarnaast zijn 4 schaalvariabelen gecreëerd op basis van de gemiddelde scores van elke schaal. Voor het uitvoeren van de analyses werden de assumpties gecheckt en werd er een correlatieanalyse uitgevoerd met de 4 schaalvariabelen om zo al een eerste inzicht te krijgen in de richting en sterkte van mogelijke relaties. Dit is essentieel voor de daaropvolgende hiërarchische regressieanalyse.

De hiërarchische regressieanalyse is uitgevoerd volgens een specifieke structuur. Allereerst werden de demografische variabelen ingevoerd, gevolgd door de aanvaarding van verkrachtingsmythes in de tweede stap. Ten slotte de anti-verkrachtingsattitudes als voorspellers voor de afhankelijke variabelen in de derde stap. Deze methode werd gebruikt om te onderzoeken hoeveel elke afzonderlijke variabele of groep variabelen bijdraagt aan het verklaren van de variantie in de afhankelijke variabelen.

3.5. Betrouwbaarheid

Ondanks het gebruik van bestaande en reeds geteste schalen werd gekozen om Cronbach's alpha opnieuw te testen voor elke schaal. Elke schaal heeft een α -waarde tussen > 0.6 en > 0.9 , daarom kan worden aangenomen dat de respondenten intern consistent hebben geantwoord (Pauwels, 2017). Dit impliceert dat de schaal betrouwbaar is en toevalsfouten afwezig zijn. De betrouwbaarheidsanalyse heeft bovendien aangetoond dat Cronbach's alpha niet verbeterd kan worden door het weglaten van één of meerdere items.

Cronbach's alpha meet de interne consistentie of betrouwbaarheid van een schaal en geeft aan hoe goed de items een enkel construct meten, de volgende richtlijnen worden over het algemeen gehanteerd:

Cronbach's $[0 - 1]$	Interne overeenstemming
$\alpha \geq 0.9$	Uitstekend
$0.8 \leq \alpha < 0.9$	Goed
$0.7 \leq \alpha < 0.8$	Aanvaardbaar
$0.6 \leq \alpha < 0.7$	Twijfelachtig
$0.5 \leq \alpha < 0.6$	Slecht
$\alpha < 0.5$	Onacceptabel

(Decorte & Zaitch, 2016)

De tabellen met de resultaten van de Cronbach's alpha-analyse zijn te vinden in de bijlage van deze masterproef.

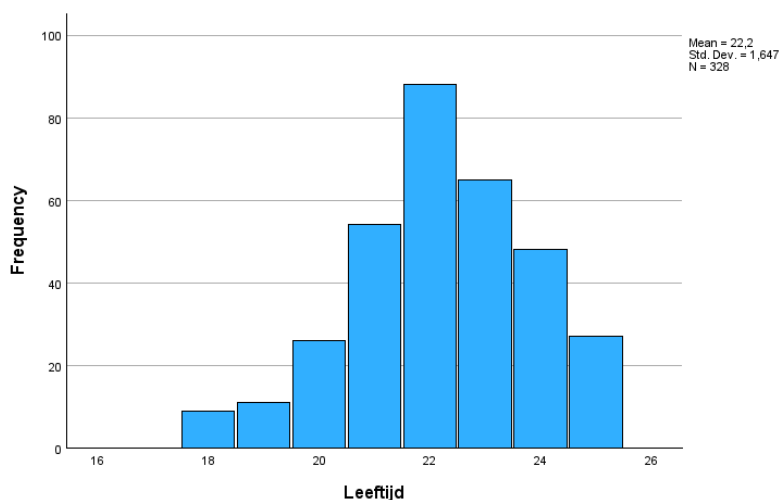
4. Resultaten

In deze paragraaf volgt een uiteenzetting van de resultaten van de uitgevoerde data-analyse. Eerst wordt de samenstelling van de steekproef beschreven. Daarna wordt de verklarende analyse gepresenteerd, waarin een hiërarchische meervoudige regressie wordt uitgevoerd om de samenhang tussen variabelen onderzoeken, waarna de hypothesen worden beantwoord. Alsook zijn voor deze analyse de assumpties gecontroleerd om de geldigheid van de resultaten te waarborgen.

4.1. Beschrijvende analyse

4.1.1. Samenstelling steekproef

Van de 547 mensen die op de link hebben geklikt, hebben 470 respondenten ingestemd met het toestemmingsformulier. Uiteindelijk hebben 328 ($n = 328$) de enquête volledig ingevuld, wat overeenkomt met een voltooiingspercentage van 69,79%. Daarvan waren 32,3% respondenten van het mannelijke geslacht ($n = 106$), 67,1% waren vrouwelijk ($n = 220$) en twee genderneutrale personen (0,6%). Grafiek 1 toont de verdeling naar leeftijd.

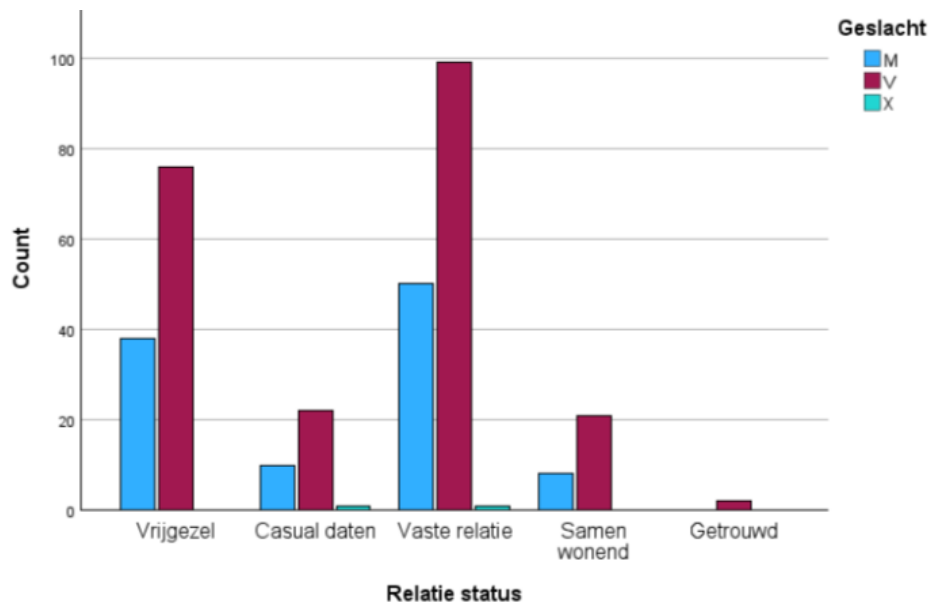
Grafiek 1 Histogram van frequenties 'leeftijd'

Wat betreft seksuele oriëntatie konden de respondenten kiezen uit vier antwoordcategorieën: (1) heteroseksueel ($n = 286$); (2) homoseksueel ($n = 8$); (3) biseksueel ($n = 28$); en ten slotte (4) overig ($n = 6$). Wanneer we deze categorieën samenvoegen tot twee samengestelde groepen, namelijk heteroseksueel en niet-heteroseksueel (omvattende homoseksueel, biseksueel en overig), ontstaat een nieuwe verdeling. De groep heteroseksueel omvat 286 respondenten (87,2%) en de groep niet-heteroseksueel omvat 42 respondenten (12,8%). Binnen deze niet-heteroseksuele groep bevinden zich 7 mannen, 33 vrouwen en 2 genderneutrale personen.

Verder werd het behaalde diploma van de respondenten bevraagd. De meerderheid, namelijk 47,9% ($n = 157$), beschikt over een bachelordiploma. Vervolgens heeft 33,5% ($n = 110$) een diploma van het

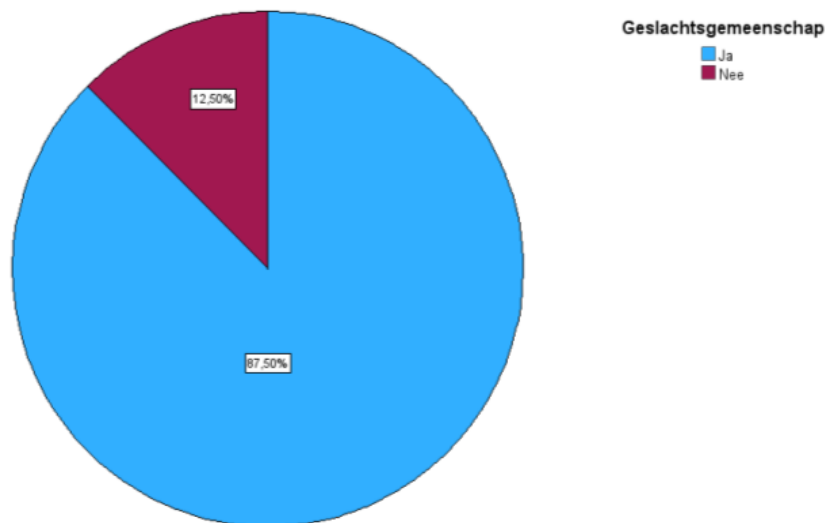
secundair onderwijs, 16,8% (n = 55) een masterdiploma, en 1,8% (n = 6) een getuigschrift van het basisonderwijs.

Vervolgens werd er ook gevraagd naar de huidige relatiestatus van de respondenten. Van de deelnemers is 45,7% (n = 150) in een vaste relatie, 34,7% (n = 114) vrijgezel, 10,1% (n = 33) bezig met casual daten, 8,8% (n = 29) samenwonend, en 0,6% (n = 2) getrouwd. Zoals te zien is in grafiek 2, hebben meer vrouwen deelgenomen aan het onderzoek.

Grafiek 2 Staafdiagram van de frequenties 'relatie status' volgens 'geslacht'

Verder heeft 52,4% van alle respondenten (n = 172) al ooit langer dan twee jaar een relatie gehad, 14,3% (n = 47) heeft nog nooit een relatie gehad, en 33,3% (n = 109) valt hiertussen. Zoals te zien in grafiek 4 is 87,5% van de respondenten reeds seksueel actief (waaronder oraal, vaginaal en/of anaal). Deze twee variabelen worden beschouwd als het hebben van ervaring in relatie en seksuele ervaring.

Grafiek 3 Taartdiagram van de frequenties 'geslachtsgemeenschap'

4.2. Verklarende analyse

4.2.1. Correlatie schaalvariabelen

Variabele	M	SD	1	2	3	4
1. Positieve attitudes tegenover consent	4,92	1,03	1			
2. Herkenning seksueel geweld	1,69	0,18	.287***	1		
3. Acceptatie verkrachtingsmythes	3,39	0,88	-.292***	-.396***	1	
4. Antiverkrachtingsattitudes	5,49	0,71	.442***	.466***	-.537***	1

* $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

Tabel 1 Gemiddelden, standaarddeviaties en bivariate correlaties

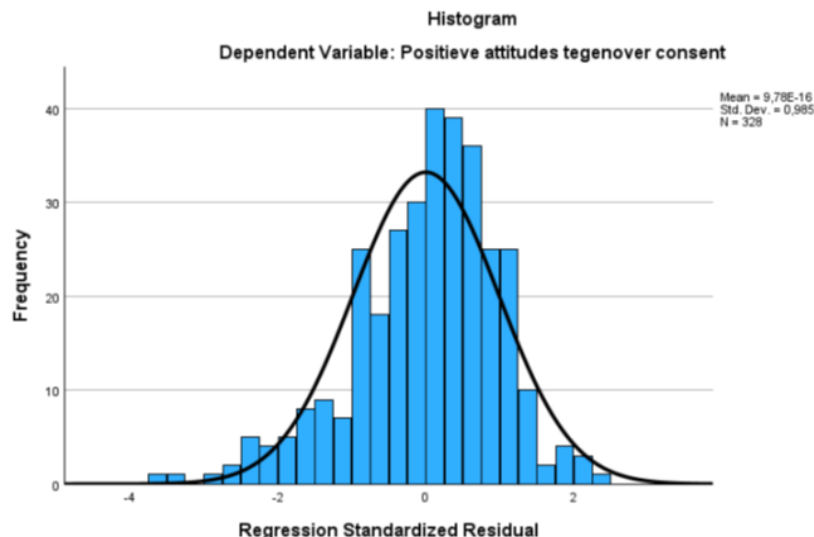
Uit de bovenstaande correlatiematrix blijken duidelijke significante relaties tussen zowel de afhankelijke als onafhankelijke variabelen in deze studie. De correlaties tussen de variabelen zijn echter niet te extreem (bijvoorbeeld niet dichtbij +1 of -1), wat voorkomt dat er onduidelijkheden ontstaan over de implicaties van deze relaties (Hardyns et al., 2019). Dit biedt een solide basis om verder te onderzoeken naar causaliteit en de aard of sterkte van de relaties. De uitgebreide verklaringen worden later uitgelegd via de hiërarchische meervoudige regressieanalyses.

4.2.2. Assumpties

Voordat de analyse wordt uitgevoerd, moeten verschillende aannames worden gecontroleerd. Dit omvat het controleren van de normaliteit van de residuen, het bevestigen van homoscedasticiteit en het uitsluiten van multicollineariteit (Hardyns et al., 2019). De assumpties zullen voor beide afhankelijke variabelen worden getest.

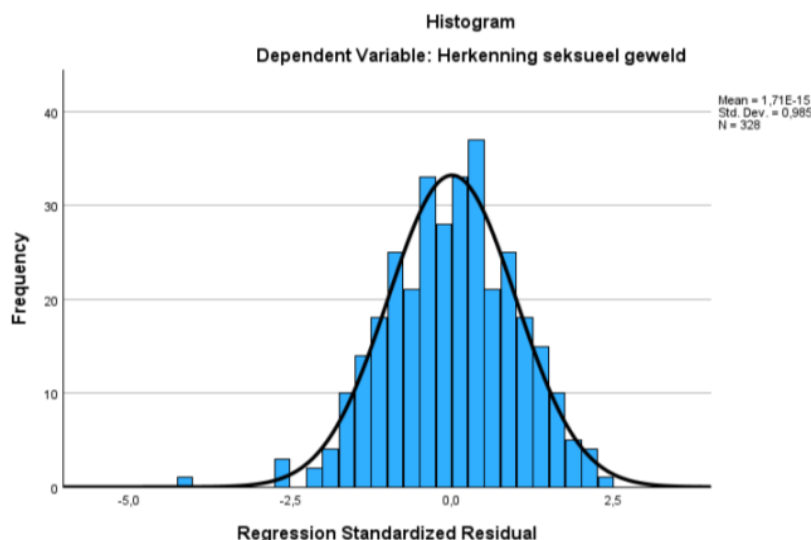
4.2.2.1. Normaliteit

Voor de eerste variabele 'positieve attitudes tegenover toestemming' toont de histogram een klokvormige verdeling, wat suggereert dat de residuen ongeveer normaal verdeeld zijn. Dit is een visuele indicatie dat de normaliteitsassumptie mogelijk wordt voldaan. Ook in de *normal probability plot* (P-P plot) liggen de punten dicht bij de diagonaal, wat opnieuw wijst op een normale verdeling van de residuen (zie bijlage). De residuen volgen dus grotendeels de verwachte cumulatieve verdeling van een normale verdeling. (Hardyns et al., 2019)

Grafiek 4 Histogram van de gestandaardiseerde residuen toestemming

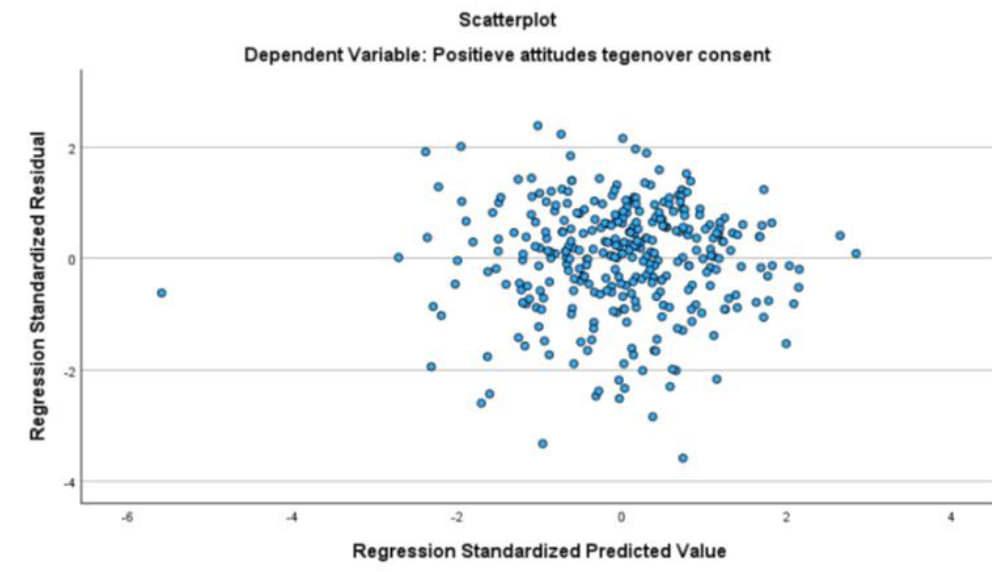
Ook de histogram en scatterplot van de tweede variabele 'herkenning van seksueel geweld' wijst op een normale verdeling. De curve *overlay* is opnieuw eerder klokvormig en dit wijst op normaliteit. De Normal P-P Plot toont dat de punten dicht bij de diagonaal liggen (zie bijlage), wat de assumptie check van normaliteit bevestigt. (Hardyns et al., 2019)

Grafiek 5 Histogram van de gestandaardiseerde residuen herkenning

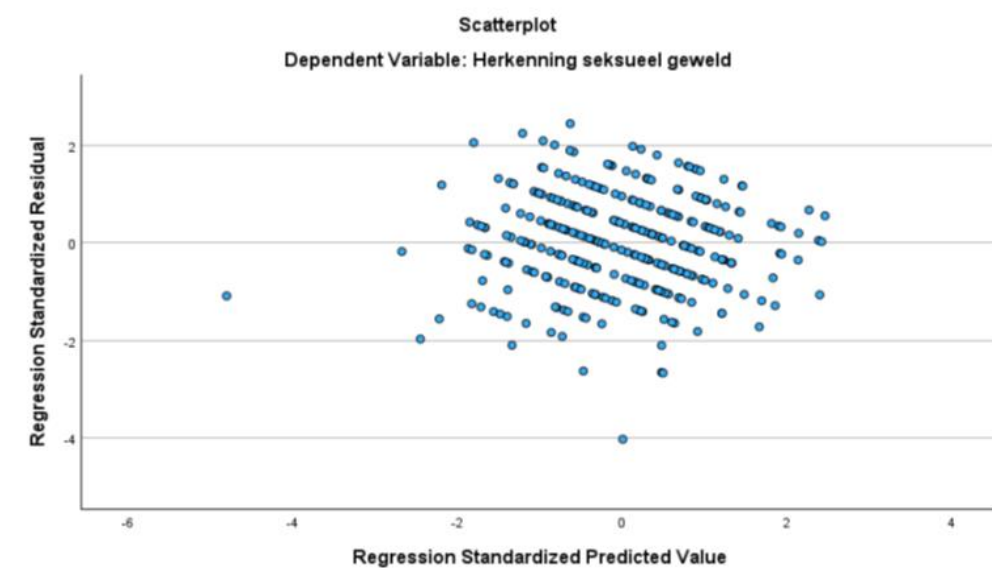
4.2.2.2. Homoscedasticiteit

De scatterplot laat de gestandaardiseerde residuen zien op de y-as en de gestandaardiseerde voorspelde waarden op de x-as. Dit is een gebruikelijke manier om de aanname van homoscedasticiteit te testen, wat betekent dat de variantie van de residuen gelijk moet zijn over alle waarden van de voorspelde afhankelijke variabele (Hardyns et al., 2019). De punten in de scatterplot van de variabele 'positieve attitudes tegenover toestemming' zijn willekeurig verspreid zonder een duidelijke patroon of vorm. Er is geen trechtervormig patroon zichtbaar, wat aangeeft dat de spreiding van de residuen constant blijft over de voorspelde waarden (Hardyns et al., 2019).

Grafiek 6 Scatterplot Zresiduals versus Zpredicted toestemming

Ook voor de variabele ‘herkenning van seksueel geweld’ kan worden geconcludeerd dat er geen duidelijke aanwijzingen zijn voor heteroscedasticiteit in dit model.

Grafiek 7 Scatterplot Zresiduals versus Zpredicted herkenning

Het is belangrijk op te merken dat beide scatterplots enkele outliers vertonen. Deze outliers zijn per geval geïdentificeerd en bleken geen invoer- of meetfouten te zijn, ze vertegenwoordigen dus reële en geldige gegevens (Hardyns et al., 2019). Daarom is ervoor gekozen om deze cases niet uit de analyse te verwijderen.

4.2.2.3. Multicollineariteit

De VIF-waarden in beide regressiemodellen liggen onder de 2.0. Er kan geconcludeerd worden dat multicollineariteit geen bedreiging vormt voor de nauwkeurigheid van de resultaten in de uitgevoerde analyses (Hardyns et al., 2019). De SPSS output van de VIF-waarden zijn te vinden in bijlage.

4.2.3. Hiërarchische meervoudige regressieanalyse en hypothesetoetsing

	Model 1	Model 2	Model 3
Positieve attitudes tegenover toestemming als afhankelijke variabele	β	β	β
Geslacht	.124*	-.001	-.079
Leeftijd	.045	.043	.030
Seksuele oriëntatie	.193***	.159**	.119**
Diploma	.009	-.017	-.043
Relatie status	-.021	-.028	-.028
Langste vaste relatie	.129	.114	.098
Geslachtsgemeenschap	.143	.123	.118
Aantal bedpartners	-.043	-.029	.017
Acceptatie verkrachttingsmythes		-.257***	-.095
Antiverkrachttingsattitudes			.404***
R ²	.075	.122	.230
F for change in R ²	3.23**	16.98***	44.31***

Herkennen van seksueel geweld in consentscenario's als afhankelijke variabele	β	β	β
Geslacht	.187***	.007	-.064
Leeftijd	-.005	-.008	-.020
Seksuele oriëntatie	.116*	.068	.031
Diploma	.146*	.109*	.085
Relatie status	.090	.080	.080
Langste vaste relatie	.078	.057	.042
Geslachtsgemeenschap	.051	.022	.017
Aantal bedpartners	.031	.051	.093
Acceptatie verkrachttingsmythes		-.372***	-.222***
Antiverkrachttingsattitudes			.371***
R ²	.089	.187	.278
F for change in R ²	3.91***	38.19***	39.84***

* $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

Tabel 2 Hiërarchische meervoudige regressieanalyse van beide afhankelijke variabelen

4.2.3.1. Positieve attitudes tegenover toestemming als afhankelijke variabele

De resultaten van de hiërarchische regressieanalyse worden samengevat in de *model summary* tabel. Hierin worden de R-waarde, R square, adjusted R square en de standaardfout van de schatting voor elk model weergegeven. In het eerste model zijn volgende demografische variabelen opgenomen; geslacht, leeftijd, seksuele oriëntatie, diploma, relatie status, langste vaste relatie, geslachtsgemeenschap en het aantal bedpartners dat de respondent heeft gehad. De R-waarde van 0,274 laat zien dat dit model 7,5%

van de variantie in positieve attitudes tegenover toestemming verklaart. De adjusted R square van 0,052 toont aan dat het model iets minder variantie verklaart als er rekening wordt gehouden met het aantal voorspellers. De standaardfout van de schatting is 1,00071.

In model 2 wordt de variabele 'acceptatie van verkrachtingsmythes' toegevoegd. De R-waarde stijgt naar 0,349 en het model verklaart nu 12,2% van de variantie in positieve attitudes tegenover toestemming. De adjusted R square is 0,097 en de standaardfout van de schatting daalt naar 0,97655. Dit wijst erop dat model 2 een betere fit heeft dan model 1.

In het laatste model wordt de variabele 'anti-verkrachtingsattitudes' toegevoegd aan de eerdere voorspellers. De R-waarde stijgt aanzienlijk naar 0,479, wat betekent dat 23,0% van de variantie in positieve attitudes tegenover consent wordt verklaard. De adjusted R square is 0,205, wat wederom wijst op een betere model fit. De standaardfout van de schatting neemt verder af naar 0,91616.

De ANOVA tabel toont de F-waarden en significantieniveaus voor elk model. Voor model 1 is de F-waarde 3,234 met een p-waarde van 0,001, wat betekent dat het model significant is. Model 2 heeft een F-waarde van 4,905 met een p-waarde van $< 0,001$, dit geeft wederom aan dat dit model significant beter is dan het eerste. Het model dat het beste is in het verklaren van de variantie in positieve attitudes tegenover seksuele toestemming is model 3 een F-waarde van 9,446 en een p-waarde van $< 0,001$.

De coëfficiënten-tabel toont de ongestandaardiseerde en gestandaardiseerde coëfficiënten voor elk van de voorspellers in de drie modellen, evenals de t-waarden en bijbehorende p-waarden. De gestandaardiseerde coëfficiënt (Beta) geeft de sterkte en richting van het effect van een voorspeller aan, onafhankelijk van de meeteenheden van de variabelen. Dit maakt het eenvoudiger om de relatieve sterkte van verschillende effecten te vergelijken. Een gestandaardiseerde coëfficiënt van 0 betekent dat er geen effect is van die voorspeller op de uitkomstvariabele. De waarde van Beta laat de bijdrage van elke voorspeller zien aan het verklaren van de variantie in de afhankelijke variabele, waarbij alle andere voorspellers constant worden gehouden (Hardyns et al., 2019).

In model 1 blijkt geslacht een significante positieve voorspeller te zijn (Beta = 0,124, $p = 0,026$), evenals seksuele oriëntatie (Beta = 0,193, $p = < 0,001$). De andere demografische variabelen zijn niet significant.

Model 2 laat zien dat seksuele oriëntatie een significante positieve voorspeller blijft (Beta = 0,159, $p = 0,004$). Daarnaast blijkt de acceptatie van verkrachtingsmythes een significante negatieve voorspeller te zijn (Beta = -0,257, $p < 0,001$), terwijl geslacht zijn significantie verliest in dit model.

Ten slotte blijft seksuele oriëntatie in model 3 significant (Beta = 0,119, $p = 0,023$) en anti-verkrachtingsattitudes komt naar voren als een sterke significante positieve voorspeller (Beta = 0,404, $p < 0,001$). Acceptatie van verkrachtingsmythes is in dit model niet langer significant (Beta = -0,095, $p = 0,135$). De hoge beta-waarde van anti-verkrachtingsattitudes in vergelijking met de andere variabelen geeft aan dat dit een van de belangrijkste predictors is in het model.

Ten gevolge van deze analyse kunnen de resultaten teruggekoppeld worden aan de eerdergenoemde hypothesen. De analyses tonen dus aan dat de acceptatie van verkrachtingsmythes een significante negatieve voorspeller is voor positieve attitudes tegenover seksuele toestemming. Hypothese 1.1 wordt hierom ondersteund. Een stijging in de acceptatie van verkrachtingsmythes leidt tot een daling van positieve attitudes tegenover toestemming.

In model 3 blijkt de variabele anti-verkrachtingsattitudes een sterke positieve voorspeller te zijn met een Beta-waarde van 0,404 ($p < 0,001$). Dit ondersteunt hypothese 1.2, die stelt dat een toename in antiverkrachtingsattitudes gepaard gaat met hogere positieve attitudes tegenover toestemming.

De derde hypothese wordt ook ondersteund door de gegevens. In model 2 is R^2 -waarde 12,2%. In model 3, na toevoeging van de anti-verkrachtingsattitudes, stijgt de R^2 -waarde verder naar 23,0%. Dit laat zien dat het model met beide variabelen meer variantie verklaart in de variabele 'positieve attitudes tegenover toestemming' dan het model met alleen acceptatie van verkrachtingsmythes.

4.2.3.2. Herkenning van seksueel geweld in consent scenario's als afhankelijke variabele

Ook voor de tweede afhankelijke variabele werd de hiërarchische regressie analyse uitgevoerd. Hierin werd in model 1 opnieuw de demografische variabelen opgenomen. De R-waarde 0,299 impliceert dat dit model 8,9% van de variatie in herkenning van seksueel geweld verklaart. De adjusted R square is 0,066, wat aangeeft dat het model iets minder variatie verklaart wanneer rekening wordt gehouden met het aantal voorspellers. De standaardfout van de schatting is 0,16890.

In model 2 wordt, zoals hierboven, de variabele 'acceptatie van verkrachtingsmythes' toegevoegd. Dit model heeft een R-waarde van 0,432 en verklaart 18,7% van de variatie. De adjusted R square is 0,164 en de standaardfout van de schatting is 0,15984. Dit wijst op een verbetering ten opzichte van model 1. Model 3 voegt 'anti-verkrachtingsattitudes' toe aan de eerdere voorspellers. De R-waarde stijgt naar 0,527 en verklaart 27,8% van de variatie. De adjusted R square is 0,255 en de standaardfout van de schatting is gedaald naar 0,15089. Dit duidt op een significante verbetering van het model door de toevoeging van deze variabele.

De ANOVA-tabel laat zien dat model 1 een F-waarde heeft van 3,911 met een p-waarde van minder dan 0,001, wat duidt op significantie. Model 2 heeft een F-waarde van 8,124 met een p-waarde van minder dan 0,001, wat aantoont dat dit model beter presteert dan het eerste. Model 3 heeft de hoogste F-waarde van 12,189 met een p-waarde van minder dan 0,001, wat erop wijst dat dit model het beste is in het verklaren van de variatie in herkenning van seksueel geweld.

De coëfficiënten tabel toont hier opnieuw de niet-gestandaardiseerde en gestandaardiseerde coëfficiënten. In model 1 blijkt geslacht een significante positieve voorspeller te zijn (Beta = 0,187, $p < 0,001$), evenals seksuele oriëntatie (Beta = 0,116, $p = 0,36$). Anders dan bij de positieve attitudes tegenover toestemming blijkt hier ook diploma significant (Beta = 0,146, $p = 0,010$). Andere variabelen

zoals leeftijd, relatie status, duur van de langste relatie, seksuele ervaring en aantal seksuele partners zijn hier wederom niet significant.

Model 2 laat zien dat de significantie van de demografische factoren afnemen als de variabele acceptatie van verkrachtingsmythes aan het model wordt toegevoegd. Het blijkt een significante negatieve voorspeller te zijn (Beta = -0,372, $p < 0,001$). Ook blijft de demografische variabele diploma laag significant (Beta = 0,109, $p = 0,43$). In het laatste model blijft acceptatie van verkrachtingsmythes significant (Beta = -0,222, $p < 0,001$), hoewel de invloed iets afneemt door de toevoeging van anti-verkrachtingsattitudes. Anti-verkrachtingsattitudes komt naar voren als een sterke significante positieve voorspeller (Beta = 0,371, $p < 0,001$).

Ook voor deze resultaten linken we de hypothese. Ook in deze regressie heeft de variabele ‘acceptatie van verkrachtingsmythes’ een significante negatieve verband, hypothese 2.1 wordt bevestigd. Dit wil zeggen dat hoe meer iemand verkrachtingsmythes accepteert, hoe lager hun vermogen om seksueel geweld te herkennen en hoe minder belangrijk zij toestemming vinden doorheen seksuele interacties. Hypothese 2.2 wordt ook bevestigd, aangezien anti-verkrachtingsattitudes in model 3 opnieuw een sterke positieve voorspeller zijn

De derde hypothese voor dit model wordt eveneens ondersteund door de gegevens. De R^2 -waarde stijgt van 8,9% in model 1 naar 27,8% in model 3, wat een significante verbetering aangeeft door het toevoegen van de acceptatie van verkrachtingsmythes en antiverkrachtingsattitudes.

4.2.3.3. Vergelijking van beide analyses

De laatste geformuleerde hypothesen die de vergelijkbaarheid van de effecten van acceptatie van verkrachtingsmythes en anti-verkrachtingsattitudes op beide afhankelijke variabelen onderzoeken, worden niet volledig ondersteund. Hoewel de variabele ‘acceptatie van verkrachtingsmythes’ op beide afhankelijke variabelen een significante negatieve invloed heeft wanneer deze afzonderlijk wordt opgenomen in het model, verliest deze variabele haar significantie voor positieve attitudes tegenover toestemming zodra zij samen met andere variabelen wordt opgenomen in model 3. Daarom wordt hypothese 3.1 niet volledig ondersteund.

Hypothese 3.2 wordt daarentegen wel bevestigd, aangezien de variabele ‘anti-verkrachtingsattitudes’ voor beide afhankelijke variabelen een zeer significante positieve voorspeller is, wat bovendien leidt tot een verbeterde modelprestatie. De toevoeging van antiverkrachtingsattitudes aan de modellen resulteert in een aanzienlijke toename van de verklaarde variantie, wat onderstreept dat het integreren van beide variabelen essentieel is voor een beter begrip van de dynamiek rondom seksuele toestemming en geweld.

5. Discussie

In deze masterproef wordt nagegaan op welke manier het accepteren van verkrachtingsmythes en het hebben van anti-verkrachtingsattitudes bijdraagt aan de kennis en attitudes ten aanzien van seksuele toestemming bij Vlaamse jongvolwassenen. Daarbij worden vier deelvragen onderzocht. In deze discussie worden de belangrijkste bevindingen uit de resultaten besproken in relatie tot de deelvragen en bestaande literatuur. Daarna wordt getracht conclusies te trekken over de centrale onderzoeksvraag.

Als eerste deelvraag wordt het verband onderzocht tussen de onafhankelijke variabelen en het hebben van positieve attitudes tegenover seksuele toestemming. Anti-verkrachtingsattitudes leverde een aanzienlijke bijdrage aan de verklaring van de variantie in positieve attitudes tegenover toestemming. Dit bevestigt wat eerder in de literatuur is aangetoond namelijk dat individuen die hoog scoren op de ARA-schaal meer geneigd zijn om positieve attitudes tegenover seksuele toestemming te ontwikkelen (Schapansky et al., 2023). De positieve correlaties met positieve instemmingsattitudes ondersteunt de constructvaliditeit van de schaal (Schapansky et al., 2023). De resultaten van dit onderzoek integreren zowel diverse geslachten als diverse seksuele oriëntaties. Dit biedt een meerwaarde voor de bestaande literatuur over anti-verkrachtingsattitudes, die tot op heden voornamelijk gebaseerd is op mannelijke populaties.

Een andere bevinding met betrekking tot de eerste deelvraag is dat de invloed van het accepteren van verkrachtingsmythes zijn volledige significantie verliest wanneer anti-verkrachtingsattitudes in het model worden opgenomen. Dit kan erop wijzen dat anti-verkrachtingsattitudes mogelijk een mediërende rol spelen in de relatie tussen verkrachtingsmythes en attitudes tegenover toestemming. Dit wil zeggen dat de variabele anti-verkrachtingsattitudes mogelijks de relatie tussen het accepteren van verkrachtingsmythes en attitudes tegenover toestemming verklaart. Verdere analytische onderzoeken zijn nodig om deze mogelijke mediatie grondig te verifiëren.

De tweede deelvraag onderzoekt het model waarbij de herkenning van seksueel geweld als afhankelijke variabele wordt beschouwd. Uit de resultaten blijkt dat zowel de acceptatie van verkrachtingsmythes als anti-verkrachtingsattitudes significante voorspellers zijn van het vermogen om seksueel geweld en een gebrek aan toestemming te herkennen. Dit suggereert dat situaties waarin toestemming ontbreekt of waarin seksueel geweld plaatsvindt beter worden geïdentificeerd door individuen die minder geneigd zijn om verkrachtingsmythes te accepteren en individuen die sterke anti-verkrachtingsattitudes hebben.

De significante negatieve invloed van verkrachtingsmythes op de herkenning van seksueel geweld in consentscenario's is in dit onderzoek in tegenspraak met de bevindingen van Shafer et al. (2018). In hun onderzoek wordt vastgesteld dat de acceptatie van verkrachtingsmythes niet geassocieerd is met de herkenning van seksueel geweld in eenvoudige toestemmingsscenario's. Dit wordt verklaard door te wijzen op het gebruik van genderneutrale toestemmingsscenario's waarbij geen onderscheid wordt

gemaakt tussen het geslacht van slachtoffer en dader. Daarentegen worden in complexere scenario's, waarin vaak een mannelijke dader en een vrouwelijk slachtoffer betrokken zijn, wel associaties met verkrachtingsmythes gevonden. Hierbij wordt verondersteld dat dergelijke scenario's de schadelijke overtuigingen over genderrollen en toestemming mogelijk versterken (Shafer et al., 2018).

In tegenstelling tot de bevindingen van Shafer et al. (2018) laat dit onderzoek zien dat de acceptatie van verkrachtingsmythes en de herkenning van seksueel geweld in eenvoudigere, genderneutrale toestemmingsscenario's wel degelijk significant met elkaar verbonden zijn. Deze bevindingen benadrukken het belang van het bestrijden van verkrachtingsmythes om een beter begrip en herkenning van seksueel geweld te bevorderen, zelfs in scenario's waarin gender niet expliciet een rol speelt.

De derde deelvraag gaat in op de invloed van demografische variabelen om zo de complexiteit van toestemming beter te begrijpen. Uit de resultaten blijkt dat geslacht een belangrijke rol speelt in zowel de houding ten opzichte van seksuele toestemming als in het herkennen van seksueel geweld. Zo wordt duidelijk dat vrouwen over het algemeen meer geneigd zijn om expliciete toestemming te geven en te waarderen. Ook verklaren de resultaten dat zij beter in staat zijn om seksueel geweld te herkennen. Zo heeft eerder onderzoek aangetoond dat dit kan worden verklaard door bestaande traditionele genderrollen, waarbij mannen vaker de rol van initiatiefnemer in seksuele situaties op zich nemen, terwijl vrouwen vaker de verantwoordelijkheid krijgen om seks af te wijzen, zelfs als ze er wel mee instemmen (Rollero et al., 2023). Deze genderrollen kunnen verklaren waarom mannen minder vaak expliciete toestemming vragen en meer moeite hebben met het herkennen van situaties waarin toestemming ontbreekt. De resultaten van dit onderzoek liggen in lijn met onderzoek waarin wordt geconcludeerd dat er nog steeds een seksuele dubbele standaard bestaat die invloed heeft op hoe we communiceren binnen een seksuele context (Rollero et al., 2023).

Verder blijkt seksuele oriëntatie een van de meest invloedrijke demografische factoren te zijn. Niet-heteroseksuele personen hechten meer waarde aan expliciete toestemming en hebben een scherpere bewustwording van situaties waarin toestemming ontbreekt. Hoewel het mogelijk is dat deze bevinding deels verklaard kan worden door het feit dat de groep niet-heteroseksuelen veel vrouwen bevat, evenals de twee genderneutrale personen, die gemiddeld hoger scoren op beide schalen. Blijkt ook het gemiddelde van de mannelijke respondenten in de niet-heteroseksuele groep hoger te liggen op beide afhankelijke variabelen.

Individueel in relaties met iemand van hetzelfde geslacht hanteren andere communicatiepatronen rond toestemming dan degenen in relaties met iemand van een verschillend geslacht. Homoseksuele mannen en lesbische vrouwen vertonen vergelijkbare patronen in hun communicatie over toestemming en attitudes, terwijl cisgender heteroseksuele mannen en vrouwen meer beïnvloed worden door traditionele genderrollen (Hallal, 2004). De communicatie over toestemming verloopt mogelijk soepeler wanneer

genderrollen, die deze communicatie kunnen belemmeren, al zijn doorbroken door iemands seksuele of genderidentiteit (Beres et al., 2004).

Een verrassende bevinding is dat het opleidingsniveau een significante invloed heeft op het vermogen om seksueel geweld te herkennen. Personen met een hoger opleidingsniveau zijn beter in staat om situaties van seksueel geweld te identificeren. Dit kan worden verklaard door het feit dat mensen met een hogere opleiding mogelijk beter zijn geïnformeerd over kwesties rond seksueel geweld en meer bewust zijn van subtiele signalen die wijzen op een gebrek aan toestemming (Jozkowski, 2022).

Hoewel het logisch zou kunnen zijn om te verwachten dat opleidingsniveau ook invloed zou hebben op positieve attitudes tegenover seksuele toestemming, bleek dit niet significant in het onderzoek. Dit suggereert dat opleiding voornamelijk een rol speelt in het herkennen van seksueel geweld en minder in het beïnvloeden van algemene attitudes ten opzichte van toestemming.

Het is opvallend dat ervaringen in relaties en seksuele activiteiten weinig tot geen invloed hebben op de onderzochte afhankelijke variabelen. Dit spreekt eerder onderzoek tegen waarin werd aangegeven dat dergelijke persoonlijke ervaringen belangrijk worden geacht voor het ontwikkelen van attitudes ten opzichte van seksuele toestemming en het vermogen om seksueel geweld te herkennen (Humphreys & Herold, 2007).

Voor de vierde en laatste deelvraag worden de resultaten van de twee hiërarchische multivariate regressieanalyses vergeleken. We onderzoeken hoe het accepteren van verkrachtingsmythes en anti-verkrachtingsattitudes verband houden met positieve attitudes over toestemming en het vermogen om seksueel geweld te herkennen. Uit de resultaten blijkt dat hoewel de verklaarde variantie in het model voor de herkenning van seksueel geweld groter is dan in het model voor positieve attitudes tegenover toestemming, de verschillen tussen de twee modellen relatief klein zijn. Deze resultaten suggereren dat zowel de acceptatie van verkrachtingsmythes als antiverkrachtingsattitudes een bijdrage leveren aan de variantie in attitudes tegenover toestemming en de interpretaties van seksueel geweld.

Dit alles leidt ons naar de algemene onderzoeksvraag: ‘In welke mate dragen het accepteren van verkrachtingsmythes en het hebben van anti-verkrachtingsattitudes bij aan de kennis en attitudes ten aanzien van seksuele toestemming?’

De regressieanalyse heeft aangetoond dat zowel het accepteren van verkrachtingsmythes als het hebben van anti-verkrachtingsattitudes significante voorspellers zijn van kennis en attitudes ten aanzien van seksuele toestemming. Dit betekent dat deze factoren een belangrijke rol spelen in hoe mensen denken over en omgaan met seksuele toestemming.

Bij het vergelijken van de invloed van de acceptatie verkrachtingsmythes en anti-verkrachtingsattitudes blijkt uit de analyse dat antiverkrachtingsattitudes een grotere impact hebben op kennis en attitudes over seksuele toestemming dan verkrachtingsmythes. Dit inzicht helpt bij het bepalen van de effectiviteit van

verschillende interventies. Het benadrukt dat interventies die gericht zijn op het bevorderen van antiverkrachtingsattitudes waarschijnlijk effectiever zullen zijn in het verbeteren van kennis en attitudes over seksuele toestemming.

Deze bevinding sluit aan bij eerder onderzoek dat het belang onderstreept van het aanpakken van schadelijke stereotypen zoals *slut-shaming* en *victimblaming*. Deze stereotypen kunnen worden versterkt door sociale gewoonten en verwachtingen, vooral in mannelijke omgevingen zoals cafés en clubs. (Jozkowski, 2022). Dit onderstreept de noodzaak om niet alleen de kennis over seksuele toestemming te verbeteren, maar ook om schadelijke sociale normen te doorbreken.

De modellen die de onafhankelijke variabelen ‘acceptatie verkrachtingsmythes’ en ‘anti-verkrachtingsattitudes’ bevatten laten in het algemeen aanzienlijke verbeteringen zien in de verklaarde variantie vergeleken met basismodellen die alleen demografische variabelen omvatten. Dit betekent dat deze factoren waardevolle voorspellers zijn van kennis en attitudes over seksuele toestemming.

Het is ook belangrijk om te begrijpen dat benaderingen die gericht zijn op het bevorderen van gezonde seksuele expressie niet noodzakelijkerwijs direct leiden tot een vermindering van seksueel geweld. Vanuit dit idee benadrukt onderzoek dat effectieve interventies zowel gericht moeten zijn op het bevorderen van consensuele seksuele interacties als op het voorkomen van niet-consensueel gedrag. Dit dubbele doel is essentieel voor een uitgebreide aanpak van preventie en educatie over toestemming en seksueel geweld (Jozkowski, 2022).

6. Conclusie

Het doel van dit onderzoek was om de relatie te onderzoeken tussen het accepteren van verkrachtingsmythes en anti-verkrachtingsattitudes en de kennis en attitudes over seksuele toestemming bij Vlaamse jongvolwassenen. De bevindingen wijzen erop dat zowel anti-verkrachtingsattitudes als het accepteren van verkrachtingsmythes significante invloed hebben op hoe individuen denken over en omgaan met seksuele toestemming.

De resultaten tonen aan dat anti-verkrachtingsattitudes een sterke positieve invloed hebben op zowel positieve attitudes tegenover seksuele toestemming als het vermogen om seksueel geweld te herkennen. Dit bevestigt eerdere literatuur die aantoonde dat anti-verkrachtingsattitudes bijdragen aan een grotere bereidheid om expliciete toestemming te waarderen en situaties van seksueel geweld beter te identificeren. Daarentegen verliest de invloed van het accepteren van verkrachtingsmythes zijn significantie op positieve attitudes over toestemming wanneer anti-verkrachtingsattitudes in rekening worden gebracht. Dit suggereert dat anti-verkrachtingsattitudes mogelijk een mediërende rol spelen in de relatie tussen verkrachtingsmythes en attitudes over toestemming, hoewel verder onderzoek nodig is om deze mediatie grondig te verifiëren.

De studie wijst ook op demografische factoren zoals geslacht en seksuele oriëntatie als belangrijke predictors van attitudes en herkenning van seksueel geweld. Vrouwen en niet-heteroseksuele personen tonen doorgaans sterkere opvattingen over expliciete toestemming en zijn beter in staat om situaties zonder toestemming te identificeren. Dit kan deels worden toegeschreven aan traditionele genderrollen en verschillen in communicatiepatronen rond toestemming.

In het algemeen onderstrepen de bevindingen het belang van interventies die gericht zijn op het bevorderen van anti-verkrachtingsattitudes en het doorbreken van schadelijke stereotypen en sociale normen. Op deze manier kan een gezondere en meer respectvolle omgang met toestemming worden bevorderd, wat bijdraagt aan het tot stand brengen van een veilige seksuele cultuur.

6.1. Beperkingen

Dit onderzoek kent enkele belangrijke beperkingen die de interpretatie en generaliseerbaarheid van de resultaten kunnen beïnvloeden. Ten eerste zijn de schalen die werden gebruikt om de onafhankelijke variabelen te meten sterk gericht op heteronormatieve overtuigingen waarbij de vrouw standaard als slachtoffer wordt gezien en de man als dader. Dit kan leiden tot een eenzijdige kijk op de problematiek van seksuele misdrijven waardoor andere dynamieken en rollen die buiten dit traditionele kader vallen mogelijk over het hoofd worden gezien. Het beperken van de variabelen tot deze heteronormatieve context kan ertoe leiden dat belangrijke nuances in de ervaringen van niet-heteroseksuele en niet-cisgender personen niet worden meegenomen wat de diversiteit van de bevindingen beperkt.

Ten tweede is er voor de afhankelijke variabelen gebruik gemaakt van subschalen wat betekent dat slechts een deel van de volledige *Theory of Planned Behavior* (TPB) is opgenomen in het onderzoek. Bovendien richtte dit onderzoek zich voornamelijk op eenvoudige toestemmingsscenario's zonder de complexere en meer genuanceerde situaties volledig te verkennen. Dit kan de diepgang en volledigheid van de resultaten verminderen omdat belangrijke aspecten van de TPB en ingewikkeldere dynamieken rondom seksuele toestemming mogelijk onderbelicht blijven. Onderzoek dat gebruikmaakt van de volledige schalen en dat complexere scenario's meeneemt heeft de kans andere resultaten te generen.

Daarnaast is er ondanks de inspanningen om rekening te houden met verschillende genders, seksualiteiten en opleidingsniveaus sprake van een scheve steekproef. De meerderheid van de respondenten bestond uit vrouwen, heteroseksuelen en mensen met een diploma. Dit zorgt ervoor dat de resultaten niet volledig inclusief zijn en dat het moeilijk is om representatieve vergelijkingen te maken tussen verschillende demografische groepen. De beperkte diversiteit binnen de steekproef kan ertoe leiden dat de bevindingen minder goed toepasbaar zijn op bredere of meer diverse populaties.

6.2. Aanbevelingen

In dit onderzoek werd rekening gehouden met attitudes en interpretaties van toestemming in een diverse steekproef die verschillende genders en seksuele oriëntaties omvatte. Het nieuwe meetinstrument de ARA-schaal vertoonde opnieuw hoge positieve correlaties met positieve attitudes tegenover seksueel geweld en de herkenning van seksueel geweld in toestemmingsscenario's. Dit bevestigt de constructvaliditeit van de schaal. Door de schaal verder op te nemen in onderzoek naar toestemming kan de ARA-schaal bijdragen aan educatieve initiatieven die verkrachtingsmythen en andere schadelijke overtuigingen uitdagen en tegengaan. Dit bevordert seksuele relaties waarin toestemming en respect centraal staan en creëert een meer ondersteunende omgeving voor slachtoffers van verkrachting (Schapansky et al., 2023).

Het is cruciaal om te erkennen dat niet alleen vrouwen, maar ook mannen en leden van de LGBTQ-gemeenschap te maken krijgen met seksueel geweld. Toekomstig onderzoek moet daarom gericht zijn op het ontwikkelen van meetinstrumenten die de unieke ervaringen van mannen en gender- en seksuele minderheden als overlevenden van seksueel geweld weerspiegelen. Daarnaast moet er meer aandacht komen voor het onderzoeken van hoe mensen deze ervaringen begrijpen en het aanpakken van problematische opvattingen die specifiek gericht zijn op seksuele en genderminderheden (Baldwin-White, 2021).

Om daadwerkelijk uitspraken te kunnen doen over hoe risicofactoren en beschermende factoren invloed hebben op de communicatie rond toestemming en kennis over seksueel geweld, is longitudinaal onderzoek noodzakelijk. Dit type onderzoek kan volgen hoe opvattingen over toestemming en seksueel geweld veranderen als reactie op verschuivende maatschappelijke normen, wettelijke aanpassingen en educatieve initiatieven (Schapansky et al., 2023). Daarnaast moeten preventieprogramma's rondom

seksueel geweld uitgebreider zijn een gebruik maken van een veelzijdige benadering. De programma's zouden verschillende effectieve strategieën moeten omvatten, zoals bewustwording en educatie over toestemming en seksueel geweld, het aanpakken van schadelijke overtuigingen die seksueel geweld ondersteunen en het promoten van attitudes die tegen verkrachting zijn (Jozkowski, 2022).

7. Bibliografie

- Ajzen, I. (1991). The theory of planned behavior. *Organizational Behavior and Human Decision Processes*, 50, 179–211. [http://dx.doi.org/10.1016/0749-5978\(91\)90020-T](http://dx.doi.org/10.1016/0749-5978(91)90020-T).
- Amnesty International. (2023). Let's talk about yes: Publiekscampagne van amnesty international. Amnesty International. <https://www.amnesty.nl/wat-we-doen/campagnes/letstalkaboutyes/overzicht>.
- Baldwin-White, A. (2021). College students and their knowledge and perceptions about sexual assault. *Sexuality & Culture*, 25(1), 58-74. <https://doi.org/10.1007/s12119-020-09757-x>.
- Ben-David, S., & Schneider, O. (2005). Rape perceptions, gender role attitudes, and victim-perpetrator acquaintance. *Sex Roles: A Journal of Research*, 53(5-6), 385–399. <https://doi.org/10.1007/s11199-005-6761-4>
- Beres, M. A. (2007). 'Spontaneous' sexual consent: An analysis of sexual consent literature. *Feminism & Psychology*, 17(1), 93-108. <https://doi.org/10.1177/0959353507072914>.
- Beres, M. A., Herold, E., & Maitland, S. B. (2004). Sexual Consent Behaviors in Same-Sex Relationships. *Archives of Sexual Behavior*, 33(5), 475-486. <https://doi.org/10.1023/B:ASEB.0000037428.41757.10>.
- Bohner, G., Eyssel, F., Pina, A., Siebler, F., & Viki, G. T. (2013). Rape myth acceptance: Cognitive, affective and behavioural effects of beliefs that blame the victim and exonerate the perpetrator. In *Rape* (pp. 17-45). <https://doi.org/10.4324/9781843927129>.
- Bohner, G., Weiss, A., Schirch, C., Zöllner, L., Lipińska, A., Sempere, M.-J., & Megías, J. L. (2022). AMMSA-21: a revised version of the Acceptance of Modern Myths About Sexual Aggression Scale in English, German, Polish and Spanish. *International Journal of Social Psychology*, 37(3), 460-491. <https://doi.org/10.1080/02134748.2022.2083291>.
- Brady, G., Lowe, P., Brown, G., Osmond, J., & Newman, M. (2018). 'All in all it is just a

- judgement call’: issues surrounding sexual consent in young people’s heterosexual encounters. *Journal of Youth Studies*, 21(1), 35-50.
<https://doi.org/10.1080/13676261.2017.1343461>.
- Brownmiller, S. (1975). *Against our will: Men, women and rape*. New York: Simon & Schuster.
- Burt, M. R. (1980). Cultural myths and support for rape. *Journal of Personality and Social Psychology*, 38, 217–230. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1037/0022-3514.38.2.217>.
- Burt, M. R., & Albin, R. S. (1981). Rape myths, rape definitions, and probability of conviction. *Journal of Applied Social Psychology*, 11(3), 212–230.
<https://psycnet.apa.org/doi/10.1111/j.1559-1816.1981.tb00739.x>.
- Bussel, R. K. (2008). Beyond yes or no: Consent as sexual process. *Yes means yes: Visions of female sexual power and a world without rape*, 43-52.
- Clemens, K. (2022, May 31). Toestemming is Cruciaal in Nieuwe “sekswet”: Hoe Werkt Dat Juist? en wat als je allebei Dronken Bent? *Het Nieuwsblad*.
https://www.nieuwsblad.be/cnt/dmf20220531_95316538.
- Cohn, E., Dupuis, E. C., & Brown, T. M. (2009). In the eye of the beholder: Do behavior and character affect victim and perpetrator responsibility for acquaintance rape? *Journal of Applied Social Psychology*, 39, 1513–1535. <https://doi.org/10.1111/j.1559-1816.2009.00493.x>.
- Decorte, T., & Zaitch, D. (Eds.). (2016). *Kwalitatieve methoden en technieken in de criminologie*. Acco.
- Deming, M., Covan, E., Swan, S., & Billings, D. (2013). Exploring rape myths, gendered norms, group processing and the social context of rape among college women: A qualitative analysis. *Violence Against Women*, 19(4), 465–485.
<https://doi.org/10.1177/1077801213487044>.

- Evans, J. R., & Mathur, A. (2005). The value of online surveys. *Internet research*, 15(2), 195-219. <https://doi.org/10.1108/10662240510590360>.
- Federale politie (2018). *Veiligheidsmonitor 2018*. Federale politie.
- Feild, Hubert S. (1978). Attitudes toward rape: A comparative analysis of police, rapists, crisis counselors, and citizens. *Journal of Personality and Social Psychology*, 36(2), 156–179. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.36.2.156>.
- Franiuk, R., Seefeldt, J. L., & Vandello, J. A. (2008). Prevalence of rape myths in headlines and their effects on attitudes toward rape. *Sex roles*, 58, 790-801. <https://doi.org/10.1007/s11199-007-9372-4>.
- Graf, A. S., & Johnson, V. (2021). Describing the “gray” area of consent: A comparison of sexual consent understanding across the adult lifespan. *The Journal of Sex Research*, 58(4), 448-461. <https://doi.org/10.1080/00224499.2020.1765953>.
- Grubb, A., & Turner, E. (2012). Attribution of blame in rape cases: A review of the impact of rape myth acceptance, gender role conformity and substance use on victim blaming. *Aggression and violent behavior*, 17(5), 443-452. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1016/j.avb.2012.06.002>.
- Gunnarsson, L. (2018). “Excuse me, but are you raping me now?” Discourse and experience in (the grey areas of) sexual violence. *NORA*, 26, 4–18. <https://doi.org/10.1080/08038740.2017.1395359>.
- Hallal, D.M. (2004). Sexual consent in a gay, lesbian, and bisexual population: An exploratory study. Wilfrid Laurier.
- Hardyns, W., Pauwels, L., & De Buck, A. (2019). *Kwantitatieve toegepaste dataanalyse en rapportage met SPSS voor criminologen*. Institute for International Research on Criminal Policy – UGent.
- Hermann, C., Liang, C. T., & DeSipio, B. E. (2018). Exploring sexual consent and hostile mas-

- culine norms using the theory of planned behavior. *Psychology of Men & Masculinity*, 19(4), 491. <https://doi.org/10.1037/men0000127>.
- Hinck, S. S., & Thomas, R. W. (1999). Rape myth acceptance in college students: How far have we come?. *Sex roles*, 40(9), 815-832. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1023/A:1018816920168>.
- Hockett, J. M., Saucier, D. A., & Badke, C. (2016). Rape myths, rape scripts, and common rape experiences of college women: Differences in perceptions of women who have been raped. *Violence Against Women*, 22, 307–323. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1177/1077801215599844>.
- Humphreys, T. P., & Brousseau, M. M. (2010). The Sexual Consent Scale–Revised: Development, Reliability, and Preliminary Validity. *The Journal of Sex Research*, 47(5), 420–428. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1080/00224490903151358>.
- Humphreys, T., & Herold, E. (2007). Sexual consent in heterosexual relationships: Development of a new measure. *Sex Roles*, 57, 305-315. <https://doi.org/10.1007/s11199-007-9264-7>
- Iconis, R. (2008). Rape Myth Acceptance In College Students: A Literature Review. *Contemporary Issues in Education Research (CIER)*, 1(2), 47–52. <https://doi.org/10.19030/cier.v1i2.1201>.
- Javidi, H., Maheux, A. J., Widman, L., Kamke, K., Choukas-Bradley, S., & Peterson, Z. D. (2020). Understanding adolescents' attitudes toward affirmative consent. *The Journal of Sex Research*, 57(9), 1100-1107. <https://doi.org/10.1080/00224499.2019.1711009>.
- Ipsos. (2018). “The #MeToo Movement: One Year Later.” Ipsos. <https://www.ipsos.com/en-us/news-polls/MeToo-Movement>
- Jozkowski, K. N. (2022). Sexual consent and the prevention of sexual aggression. *Engaging Boys and Men in Sexual Assault Prevention* (pp. 211-236). Elsevier. <https://doi.org/10.1016/B978-0-12-819202-3.00008-0>.

- Jozkowski, K. N., & Peterson, Z. D. (2013). College Students and Sexual Consent: Unique Insights. *The Journal of Sex Research*, 50(6), 517–523. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1080/00224499.2012.700739>.
- Jozkowski, K. N., Peterson, Z. D., Sanders, S. A., Dennis, B., & Reece, M. (2014). Gender differences in heterosexual college students' conceptualizations and indicators of sexual consent: Implications for contemporary sexual assault prevention education. *The Journal of Sex Research*, 51(8), 904-916. <https://doi.org/10.1080/00224499.2013.792326>.
- Klement, K. R., Sagarin, B. J., & Lee, E. M. (2017). Participating in a culture of consent may be associated with lower rape-supportive beliefs. *The Journal of Sex Research*, 54(1), 130-134. <https://doi.org/10.1080/00224499.2016.1168353>.
- Klement, K. R., Sagarin, B. J., & Skowronski, J. J. (2019). Accusers lie and other myths: Rape myth acceptance predicts judgments made about accusers and accused perpetrators in a rape case. *Sex Roles*, 81, 16-33. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1007/s11199-018-0950-4>
- Krahé, B., Tomaszewska, P., Kuyper, L., & Vanwesenbeeck, I. (2014). Prevalence of sexual aggression among young people in Europe: A review of the evidence from 27 EU countries. *Aggression and Violent Behavior*, 19(5), 545-558. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1016/j.avb.2014.07.005>
- Muehlenhard, C., Humphreys, T., Jozkowski, K., Peterson, Z. (2016). The complexities of sexual consent among college students: a conceptual and empirical review. *The journal of sex research*, 35(4-5), 457-478. <https://doi.org/10.1080/00224499.2016.1146651>
- Mueller, T. M., and Z. D. Peterson. 2012. “Affirmative Consent and Safer, Hotter Sex.” *The Journal of Sex Research* 49 (2–3): 303–304. <https://doi.org/10.1080/00224499.2011.607979>
- Nachtegaele, D. (2022, 18 maart). Vrouwen en meisjes voortaan beter beschermd, daders

strenger gestraft. Team Justitie. Geraadpleegd op 22 maart 2024, van <https://www.teamjustitie.be/2022/03/18/vrouwen-en-meisjes-voortaan-beterbeschermd-daders-strenger-gestraft/>.

Norris, A. L., Carey, K. B., Shepardson, R. L., & Carey, M. P. (2018). Sexual revictimization in college women: Mediation analyses testing hypothesized mechanisms for sexual coercion and sexual assault. *Journal of Interpersonal Violence*, 36(13-14), 6440-6465.. <https://doi.org/10.1177/0886260518817778>.

Pauwels, L. (2015). *Kwantitatieve criminologie: basishandboek kwantitatieve methoden van criminologisch onderzoek*. (L. Pauwels, Ed.). Academia Press.

Righi, M. K., Bogen, K. W., Kuo, C., & Orchowski, L. M. (2021). A Qualitative Analysis of Beliefs About Sexual Consent Among High School Students. *Journal of Interpersonal Violence*, 36(15-16), NP8290-NP8316. <https://doi.org/10.1177/0886260519842855>

Rollero, C., Moyano, N., & Roccato, M. (2023). The role of sexual consent and past non-consensual sexual experiences on rape supportive attitudes in a heterosexual community sample. *Sexuality & Culture*, 27(4), 1352-1368. <https://doi.org/10.1007/s12119-023-10066-2>.

Schapansky, E., Depraetere, J., Keygnaert, I., & Vandeviver, C. (2021). Seksueel geweld in België: Aard, omvang en risicofactoren van slachtofferschap van seksueel geweld in een nationaal representatieve bevolkingssteekproef. *Panopticon*, 42(3), 227-249.

Schapansky, E., Roets, A., & Vandeviver, C. (2023). Development of a measure of anti-rape attitudes as a potential protective factor against rape perpetration. *EUROCRIM 2023, 23rd Annual Conference of the European Society of Criminology, Abstracts*. Presented at the 23rd Annual Conference of the European Society of Criminology (EUROCRIM 2023), Florence, Italy.

Setty, E. (2023). Young people and sexual consent: contextualising ‘miscommunication’ amid ‘grey areas’ of ambiguity and ambivalence. *Sex Education*, 1-16. <https://doi.org/10.1080/14681811.2023.2259321>

- Shafer, A., Ortiz, R. R., Thompson, B., & Huemmer, J. (2018). The role of hypermasculinity, token resistance, rape myth, and assertive sexual consent communication among college men. *Journal of Adolescent Health*, 62(3), S44-S50.
<https://doi.org/10.1016/j.jadohealth.2017.10.015>
- Silver, N., & Hovick, S. R. (2018). A schema of denial: The influence of rape myth acceptance on beliefs, attitudes, and processing of affirmative consent campaign messages. *Journal of health communication*, 23(6), 505-513.
<https://doi.org/10.1080/10810730.2018.1473532>
- Sternin, S., McKie, R. M., Winberg, C., Travers, R. N., Humphreys, T. P., & Reissing, E. D. (2022). *Sexual consent: Exploring the perceptions of heterosexual and non-heterosexual men*. *Psychology & Sexuality*, 13(3), 512-534.
<https://psycnet.apa.org/doi/10.1080/19419899.2021.1879911>
- Tharp, A. T., DeGue, S., Valle, L. A., Brookmeyer, K. A., Massetti, G. M., & Matjasko, J. L. (2013). A systematic qualitative review of risk and protective factors for sexual violence perpetration. *Trauma, Violence, & Abuse*, 14(2), 133-167.
<https://doi.org/10.1177/1524838012470031>
- Vermeulen, G. (2022). Seksuele toestemming in het nieuwe seksueel strafrecht: onvolkomen, inconsistente en aarzelende progressie. In G. Vermeulen, L. Byn & S. De Coensel (eds.), *Seksuele autonomie, normativiteit, exploitatie en deviantie: Criminologische en juridische verkenningen*. Van Gompel & Svacina.
- Vehovar, V., Toepoel, V., & Steinmetz, S. (2016). Non-probability sampling (Vol. 1, pp. 329-45). *The Sage handbook of survey methods*.
<https://doi.org/10.4135/9781473957893.n22>
- Wilson, L. C., & Miller, K. E. (2016). Meta-analysis of the prevalence of unacknowledged rape. *Trauma, Violence, & Abuse*, 17, 149-159.
<https://psycnet.apa.org/doi/10.1177/1524838015576391>

World Health Organization (2011). Violence against women. Fact sheet No. 239. Retrieved June 13, 2024, from: <http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs239/en/>

8. Perstekst

De grijze zone tussen misdaad en genot: het aanpakken van verkrachtingsondersteunende attitudes.

In een samenleving waar seksueel geweld nog steeds een alomtegenwoordig probleem is, biedt een nieuwe studie aan de Universiteit van Gent een verontrustende blik op de houding van Vlaamse jongvolwassenen ten aanzien van seksuele toestemming. De resultaten onthullen niet alleen hoe diepgewortelde verkrachtingsmythes de perceptie van toestemming vertroebelen, maar ook hoe anti-verkrachtingsattitudes cruciaal zijn voor het doorbreken van deze destructieve denkpatronen. Dit onderzoek benadrukt de dringende noodzaak om schadelijke overtuigingen te bestrijden en onderstreept het belang van het bevorderen van positieve attitudes ten opzichte van toestemming.

“Bij een daadwerkelijke verkrachting verzet een vrouw zich altijd.”

Het belang van toestemming: de hoeksteen van gezonde relaties

Toestemming is veel meer dan een formaliteit, het is de basis waarop gezonde en respectvolle seksuele relaties worden gebouwd. Dit onderzoek onderstreept het cruciale belang van duidelijke en expliciete toestemming in alle seksuele interacties. In een tijdperk waarin grensoverschrijdend gedrag steeds vaker aan het licht komt, is het essentieel dat we begrijpen wat toestemming echt betekent. De studie toont aan dat veel jongeren nog steeds worstelen met dit concept, wat kan leiden tot misverstanden en, in ernstige gevallen, tot seksueel geweld.

Waarom jongvolwassenen: een kwetsbare groep in de seksuele ontdekking

Jongvolwassenen bevinden zich in een fase van hun leven waarin ze hun identiteit en hun seksuele voorkeuren ontdekken. Dit onderzoek richt zich specifiek op deze groep omdat hun attitudes en gedragingen ten opzichte van seksuele toestemming en seksueel geweld vaak nog in ontwikkeling zijn. Deze fase gaat vaak gepaard met alcoholgebruik en een feestcultuur, wat hun begrip van toestemming aanzienlijk kan verhinderen. De studie benadrukt hoe belangrijk het is om deze groep te voorzien van de juiste informatie en tools om gezonde seksuele relaties te bevorderen.

Verkrachtingsmythes: een gevaarlijke erfenis

Verkrachtingsmythes zijn hardnekkige en schadelijke overtuigingen die seksuele misdrijven bagatelliseren, de schuld bij het slachtoffer leggen en de verantwoordelijkheid van de dader ontkennen. Dit onderzoek onthult dat dergelijke mythes nog steeds aanwezig zijn onder Vlaamse jongvolwassenen en dat ze een aanzienlijke invloed hebben op hoe deze groep denkt over en omgaat met seksuele toestemming. De mythes versterken een cultuur waarin seksueel geweld als normaal wordt gezien en

slachtoffers het zwijgen wordt opgelegd. De studie roept op tot een gezamenlijke inspanning om deze mythes te ontkrachten en een bewustwording te creëren over hun destructieve impact.

Anti-verkrachtingsattitudes: de sleutel tot verandering

Het ontwikkelen van sterke antiverkrachtingsattitudes is een essentiële stap in de strijd tegen seksueel geweld. Dit onderzoek toont aan dat jongeren met dergelijke attitudes niet alleen een beter begrip hebben van wat seksuele toestemming inhoudt, maar ook beter in staat zijn om seksueel geweld te herkennen en te voorkomen. Antiverkrachtingsattitudes helpen bij het doorbreken van schadelijke stereotypen en bevorderen een cultuur waarin iedereen zich bewust is van de grenzen van anderen. De bevindingen van het onderzoek benadrukken het belang van educatieve programma's die deze attitudes actief promoten en integreren in de opvoeding en het onderwijs.

Resultaten: wat deze studie ons leert over seksuele toestemming

De bevindingen van deze studie werpen een verhelderend licht op de complexe dynamiek van seksuele toestemming onder Vlaamse jongvolwassenen. Het onderzoek toont aan dat zowel verkrachtingsmythes als anti-verkrachtingsattitudes significant van invloed zijn op hoe jongeren denken over en omgaan met toestemming. Hoewel anti-verkrachtingsattitudes een positieve invloed hebben, vormen verkrachtingsmythes nog steeds een significant probleem. De resultaten benadrukken de noodzaak voor gerichte interventies die deze schadelijke mythes aanpakken en de bevordering van gezonde seksuele relaties ondersteunen. Dit onderzoek biedt een waardevolle bijdrage aan ons begrip van de uitdagingen rondom seksuele toestemming en geeft een eventuele richting aan toekomstige preventie- en educatieprogramma's.

9. Bijlagen

9.1. SPSS Output

9.1.1. Betrouwbaarheidsanalyse

Scale: Positieve attitudes tegenover toestemming

Reliability Statistics	
Cronbach's Alpha	N of Items
,881	11

Scale: Herkenning seksueel geweld in consent scenario's

Reliability Statistics	
Cronbach's Alpha	N of Items
,656	12

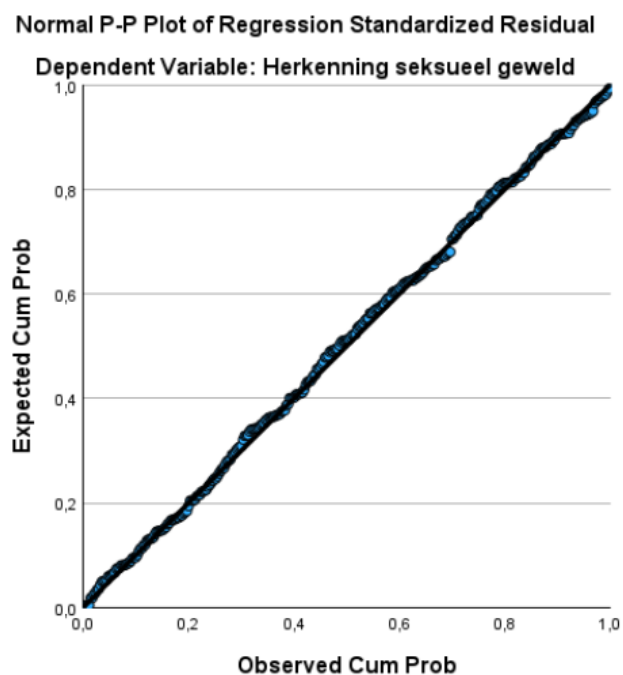
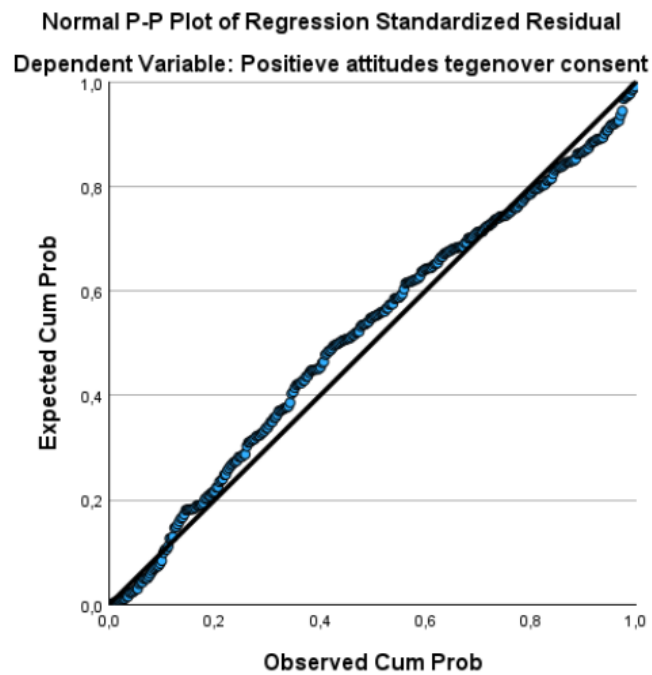
Scale: Acceptatie van verkrachtingsmythes

Reliability Statistics	
Cronbach's Alpha	N of Items
,918	21

Scale: Antiverkrachtingsattitudes

Reliability Statistics	
Cronbach's Alpha	N of Items
,867	19

9.1.2. Normal P-P Plot

9.1.3. Hiërarchische regressie analyse met VIF-waarden

9.1.3.1. Positieve attitudes tegenover toestemming

Model Summary^d

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,274 ^a	,075	,052	1,00071
2	,349 ^b	,122	,097	,97655
3	,479 ^c	,230	,205	,91616

a. Predictors: (Constant), Aantal bedpartners , Diploma, Seksuele oriëntatie samengesteld, Relatie status, Geslacht, Leeftijd, Langste vaste relatie, Geslachtsgemeenschap

b. Predictors: (Constant), Aantal bedpartners , Diploma, Seksuele oriëntatie samengesteld, Relatie status, Geslacht, Leeftijd, Langste vaste relatie, Geslachtsgemeenschap, Acceptatie verkrachtingsmythes

c. Predictors: (Constant), Aantal bedpartners , Diploma, Seksuele oriëntatie samengesteld, Relatie status, Geslacht, Leeftijd, Langste vaste relatie, Geslachtsgemeenschap, Acceptatie verkrachtingsmythes, Antiverkrachtingsattitudes

d. Dependent Variable: Positieve attitudes tegenover consent

ANOVA^a

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	25,906	8	3,238	3,234	,001 ^b
	Residual	319,451	319	1,001		
	Total	345,358	327			
2	Regression	42,098	9	4,678	4,905	<,001 ^c
	Residual	303,260	318	,954		
	Total	345,358	327			
3	Regression	79,285	10	7,928	9,446	<,001 ^d
	Residual	266,073	317	,839		
	Total	345,358	327			

a. Dependent Variable: Positieve attitudes tegenover consent

b. Predictors: (Constant), Aantal bedpartners , Diploma, Seksuele oriëntatie samengesteld, Relatie status, Geslacht, Leeftijd, Langste vaste relatie, Geslachtsgemeenschap

c. Predictors: (Constant), Aantal bedpartners , Diploma, Seksuele oriëntatie samengesteld, Relatie status, Geslacht, Leeftijd, Langste vaste relatie, Geslachtsgemeenschap, Acceptatie verkrachtingsmythes

d. Predictors: (Constant), Aantal bedpartners , Diploma, Seksuele oriëntatie samengesteld, Relatie status, Geslacht, Leeftijd, Langste vaste relatie, Geslachtsgemeenschap, Acceptatie verkrachtingsmythes, Antiverkrachtingsattitudes

Coefficients^a

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	Collinearity Statistics	
		B	Std. Error	Beta			Tolerance	VIF
1	(Constant)	2,918	,606		4,818	<,001		
	Geslacht	,266	,119	,124	2,240	,026	,947	1,056
	Leeftijd	,028	,038	,045	,751	,453	,799	1,252
	Seksuele oriëntatie samengesteld	,592	,171	,193	3,467	<,001	,938	1,066
	Diploma	,010	,062	,009	,161	,872	,903	1,107
	Relatie status	-,020	,064	-,021	-,322	,747	,674	1,483
	Langste vaste relatie	,089	,050	,129	1,789	,075	,561	1,781
	Geslachtsgemeenschap	,444	,234	,143	1,896	,059	,508	1,969
	Aantal bedpartners	-,038	,055	-,043	-,681	,497	,723	1,383
2	(Constant)	4,689	,731		6,416	<,001		
	Geslacht	-,002	,133	-,001	-,018	,985	,720	1,390
	Leeftijd	,027	,037	,043	,739	,461	,799	1,252
	Seksuele oriëntatie samengesteld	,488	,168	,159	2,898	,004	,917	1,090
	Diploma	-,018	,061	-,017	-,298	,766	,892	1,121
	Relatie status	-,027	,062	-,028	-,434	,665	,674	1,484
	Langste vaste relatie	,079	,049	,114	1,619	,106	,560	1,786
	Geslachtsgemeenschap	,383	,229	,123	1,669	,096	,506	1,978
	Aantal bedpartners	-,025	,054	-,029	-,468	,640	,721	1,388
3	(Constant)	1,356	,849		1,598	,111		
	Geslacht	-,169	,127	-,079	-1,328	,185	,692	1,446
	Leeftijd	,019	,034	,030	,547	,585	,798	1,254
	Seksuele oriëntatie samengesteld	,365	,159	,119	2,290	,023	,905	1,105
	Diploma	-,047	,057	-,043	-,815	,416	,887	1,128
	Relatie status	-,027	,058	-,028	-,460	,646	,674	1,484
	Langste vaste relatie	,068	,046	,098	1,489	,137	,559	1,788
	Geslachtsgemeenschap	,366	,215	,118	1,700	,090	,506	1,978
	Aantal bedpartners	,015	,051	,017	,294	,769	,710	1,408
	Acceptatie verkrachtingsmythes	-,111	,074	-,095	-1,497	,135	,603	1,659
	Antiverkrachtingsattitudes	,585	,088	,404	6,656	<,001	,659	1,517

a. Dependent Variable: Positieve attitudes tegenover consent

9.1.3.2. *Herkenning van seksueel geweld in consent scenario's*

Model Summary^d

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,299 ^a	,089	,066	,16890
2	,432 ^b	,187	,164	,15984
3	,527 ^c	,278	,255	,15089

a. Predictors: (Constant), Aantal bedpartners , Diploma, Samengesteld, Relatie status, Geslacht, Leeftijd, Langste vaste relatie, Geslachtsgemeenschap

b. Predictors: (Constant), Aantal bedpartners , Diploma, Samengesteld, Relatie status, Geslacht, Leeftijd, Langste vaste relatie, Geslachtsgemeenschap, Acceptatie verkrachtingsmythes

c. Predictors: (Constant), Aantal bedpartners , Diploma, Samengesteld, Relatie status, Geslacht, Leeftijd, Langste vaste relatie, Geslachtsgemeenschap, Acceptatie verkrachtingsmythes, Antiverkrachtingsattitudes

d. Dependent Variable: Herkenning seksueel geweld

ANOVA^a

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	,892	8	,112	3,911	<,001 ^b
	Residual	9,100	319	,029		
	Total	9,993	327			
2	Regression	1,868	9	,208	8,124	<,001 ^c
	Residual	8,125	318	,026		
	Total	9,993	327			
3	Regression	2,775	10	,278	12,189	<,001 ^d
	Residual	7,218	317	,023		
	Total	9,993	327			

a. Dependent Variable: Herkenning seksueel geweld

b. Predictors: (Constant), Aantal bedpartners , Diploma, Samengesteld, Relatie status, Geslacht, Leeftijd, Langste vaste relatie, Geslachtsgemeenschap

c. Predictors: (Constant), Aantal bedpartners , Diploma, Samengesteld, Relatie status, Geslacht, Leeftijd, Langste vaste relatie, Geslachtsgemeenschap, Acceptatie verkrachtingsmythes

d. Predictors: (Constant), Aantal bedpartners , Diploma, Samengesteld, Relatie status, Geslacht, Leeftijd, Langste vaste relatie, Geslachtsgemeenschap, Acceptatie verkrachtingsmythes, Antiverkrachtingsattitudes

Coefficients^a

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	Collinearity Statistics	
		B	Std. Error	Beta			Tolerance	VIF
1	(Constant)	1,312	,102		12,832	<,001		
	Geslacht	,068	,020	,187	3,412	<,001	,947	1,056
	Leeftijd	-,001	,006	-,005	-,090	,929	,799	1,252
	Samengesteld	,061	,029	,116	2,106	,036	,938	1,066
	Diploma	,027	,010	,146	2,598	,010	,903	1,107
	Relatie status	,015	,011	,090	1,382	,168	,674	1,483
	Langste vaste relatie	,009	,008	,078	1,094	,275	,561	1,781
	Geslachtsgemeenschap	,027	,040	,051	,681	,497	,508	1,969
	Aantal bedpartners	,005	,009	,031	,487	,627	,723	1,383
2	(Constant)	1,746	,120		14,602	<,001		
	Geslacht	,002	,022	,007	,114	,909	,720	1,390
	Leeftijd	-,001	,006	-,008	-,142	,887	,799	1,252
	Samengesteld	,035	,028	,068	1,280	,202	,917	1,090
	Diploma	,020	,010	,109	2,035	,043	,892	1,121
	Relatie status	,013	,010	,080	1,304	,193	,674	1,484
	Langste vaste relatie	,007	,008	,057	,838	,403	,560	1,786
	Geslachtsgemeenschap	,012	,038	,022	,313	,754	,506	1,978
	Aantal bedpartners	,008	,009	,051	,856	,393	,721	1,388
	Acceptatie verkrachtingsmythes	-,074	,012	-,372	-6,179	<,001	,707	1,414
3	(Constant)	1,226	,140		8,769	<,001		
	Geslacht	-,024	,021	-,064	-1,123	,262	,692	1,446
	Leeftijd	-,002	,006	-,020	-,378	,706	,798	1,254
	Samengesteld	,016	,026	,031	,609	,543	,905	1,105
	Diploma	,016	,009	,085	1,677	,094	,887	1,128
	Relatie status	,013	,010	,080	1,384	,167	,674	1,484
	Langste vaste relatie	,005	,008	,042	,664	,507	,559	1,788
	Geslachtsgemeenschap	,009	,035	,017	,257	,797	,506	1,978
	Aantal bedpartners	,014	,008	,093	1,649	,100	,710	1,408
	Acceptatie verkrachtingsmythes	-,044	,012	-,222	-3,618	<,001	,603	1,659
	Antiverkrachtingsattitudes	,091	,014	,371	6,312	<,001	,659	1,517

a. Dependent Variable: Herkenning seksueel geweld

9.2. Enquête

Inleiding

Q1

Beste respondent,

Ik ben Caro Maes, masterstudente Criminologische Wetenschappen aan de Universiteit van Gent. Deze enquête is opgesteld in kader van mijn masterproef, waarmee ik een onderzoek doe naar de kennis en attitudes tegenover seksuele toestemming van Vlaamse jongeren tussen 18 en 25 jaar.

In de eerste plaats wil ik u bedanken voor de interesse en bijdragen aan mijn onderzoek. Deze vragenlijst bevat verschillende vragen die peilen naar de kennis over seksuele toestemming, attitudes tegenover seksueel geweld en ideeën over verkrachtingsmythes. Deze vragenlijst zal maximum 10 minuten in beslag nemen.

Deelname aan dit onderzoek is vrijwillig en het is mogelijk om op elk moment van de enquête het onderzoek stop te zetten. Verder worden alle antwoorden op een vertrouwelijke en anonieme wijze verwerkt, bewaard en gerapporteerd. Op geen enkele manier kunnen uw antwoorden naar uw identiteit leiden. Probeer ten slotte zo eerlijk mogelijk op elke vraag te antwoorden. Er bestaan geen juiste of foute antwoorden.

Indien u meer info wenst of vragen hebt, kan u mij bereiken via caro.maes@ugent.be

Pagina-einde

Q2

Ik verklaar hierbij dat ik, als participant aan een onderzoek aan de Vakgroep Criminologie van de Universiteit Gent,

- (1) de uitleg over de aard van de vragen en de taken die tijdens dit onderzoek zullen worden aangeboden, heb gekregen en dat mij de mogelijkheid werd geboden om bijkomende informatie te verkrijgen;
- (2) totaal uit vrije wil deelnemen aan het wetenschappelijk onderzoek;
- (3) de toestemming geef aan de onderzoekers om mijn resultaten op anonieme wijze te bewaren, te verwerken en te rapporteren;
- (4) op de hoogte ben van de mogelijkheid om mijn deelname aan het onderzoek op ieder moment stop te zetten en dit zonder opgave van reden;
- (5) weet dat niet deelnemen of mijn deelname aan het onderzoek stopzetten op geen enkele manier negatieve gevolgen heeft voor mij
- (6) weet dat ik op aanvraag een samenvatting van de onderzoeksbevindingen kan krijgen nadat de studie is afgerond en de resultaten bekend zijn;
- (7) geef toestemming dat mijn data gebruikt worden voor verder analyse door andere onderzoekers na volledige anonimisering;
- (8) weet dat UGent de verantwoordelijke eenheid is m.b.t. persoonsgegevens verzameld tijdens het onderzoek.

Ik weet dat de data protection officer me meer informatie kan verschaffen over de bescherming van mijn persoonlijke informatie. Contact: Hanne Elsen (privacy@ugent.be).

- Akkoord
- Niet akkoord

Demografische kenmerken participanten.

Q3

Wat is uw geslacht?

- V
- M
- X

Pagina-einde toevoegen

Q4

Ga naar

Einde enquête als Onder 18 is geselecteerd

Ga naar

Einde enquête als Boven 25 is geselecteerd

Wat is uw leeftijd?

- Onder 18
- 18
- 19
- 20
- 21
- 22
- 23
- 24
- 25
- Boven 25

Pagina-einde toevoegen

Q5

Wat is uw seksuele oriëntatie?

- Heteroseksueel
- Homoseksueel
- Biseksueel
- Overig

Pagina-einde toevoegen

Q6

Wat is uw hoogst behaald diploma?

- Getuigschrift basisonderwijs
- Diploma secundair onderwijs
- Diploma bachelor
- Diploma master

Pagina-einde toevoegen

Q7

Duid aan bij welke relatie status uw huidige relatie status het dichtste aansluit.

- Vrijgezel
- Casual daten
- Vaste relatie
- Samen wonend
- Getrouwd

Pagina-einde toevoegen

Q8

Hoe lang was uw langste (vaste) relatie?

- 0 / nog geen relatie gehad
- 1 tot 6 maand
- 6 maand tot 1 jaar
- 1 tot 2 jaar
- Langer dan 2 jaar

Pagina-einde toevoegen

Q9

Hebt u al seks (waaronder oraal, vaginaal en/of anaal) gehad?

- Ja
- Nee

Pagina-einde toevoegen

Q10

[Deze vraag weergeven](#)

Als Hebt u al seks (waaronder oraal, vaginaal en/of anaal) gehad? Ja is geselecteerd

Zo ja, hoeveel bedpartners heeft u al gehad?

Positieve houding tegenover seksuele toestemming.

Q12

In wat volgt zal u bepaalde stellingen lezen die pijlen naar jouw houding ten opzichte van seksuele toestemming, gelieve elke stelling zo eerlijk mogelijk te beantwoorden.

Q14

Ik vind dat seksuele toestemming altijd moet worden gevraagd voor het begin van een seksuele activiteit.

- Helemaal niet mee eens
- Niet mee eens
- Enigszins mee oneens
- Noch eens noch oneens
- Enigszins mee eens
- Mee eens
- Helemaal mee eens

Q15

Ik geloof dat het vragen om seksuele toestemming in mijn eigen belang zodat er geen misverstanden kunnen ontstaan.

- Helemaal niet mee eens
- Niet mee eens
- Enigszins mee oneens
- Noch eens noch oneens
- Enigszins mee eens
- Mee eens
- Helemaal mee eens

Q16

Ik vind het even belangrijk om seksuele toestemming te vragen in relaties, ongeacht of we wel of niet eerder seks hebben gehad.

- Helemaal niet mee eens
- Niet mee eens
- Enigszins mee oneens
- Noch eens noch oneens
- Enigszins mee eens
- Mee eens
- Helemaal mee eens

Q17

Ik vind dat mondeling om seksuele toestemming moet worden gevraagd voordat er seksuele activiteiten plaatsvinden.

- Helemaal niet mee eens
- Niet mee eens
- Enigszins mee oneens
- Noch eens noch oneens
- Enigszins mee eens
- Mee eens
- Helemaal mee eens

Q18

Bij het initiëren van seksuele activiteit geloof ik dat men er altijd van zou uit moeten gaan dat er nog geen seksuele toestemming is gegeven.

- Helemaal niet mee eens
- Niet mee eens
- Enigszins mee oneens
- Noch eens noch oneens
- Enigszins mee eens
- Mee eens
- Helemaal mee eens

Q19

Ik vind dat het net zo noodzakelijk is om toestemming te krijgen voor voorspel als voor effectieve geslachtsgemeenschap.

- Helemaal niet mee eens
- Niet mee eens
- Enigszins mee oneens
- Noch eens noch oneens
- Enigszins mee eens
- Mee eens
- Helemaal mee eens

Q20

De meeste mensen met wie ik omga, vinden dat vragen om seksuele toestemming iets is dat ik zou moeten doen.

- Helemaal niet mee eens
- Niet mee eens
- Enigszins mee oneens
- Noch eens noch oneens
- Enigszins mee eens
- Mee eens
- Helemaal mee eens

Q21

Ik vind dat toestemming moet worden gevraagd voor elke vorm van seksueel gedrag, inclusief zoenen of strelen.

- Helemaal niet mee eens
- Niet mee eens
- Enigszins mee oneens
- Noch eens noch oneens
- Enigszins mee eens
- Mee eens
- Helemaal mee eens

Q22

Ik vind dat het de verantwoordelijkheid van beide partners is om ervoor te zorgen dat seksuele toestemming wordt bevestigd voordat de seksuele activiteit begint.

- Helemaal niet mee eens
- Niet mee eens
- Enigszins mee oneens
- Noch eens noch oneens
- Enigszins mee eens
- Mee eens

- Helemaal mee eens

Q23

Voordat men seksuele avances maakt, moet men volgens mij uitgaan van "nee" totdat er een duidelijke aanwijzing is om verder te gaan.

- Helemaal niet mee eens
- Niet mee eens
- Enigszins mee oneens
- Noch eens noch oneens
- Enigszins mee eens
- Mee eens
- Helemaal mee eens

Q24

Soms niet om seksuele toestemming vragen is oké.

- Helemaal niet mee eens
- Niet mee eens
- Enigszins mee oneens
- Noch eens noch oneens
- Enigszins mee eens
- Mee eens
- Helemaal mee eens

Herkennen van toestemming.

Q25

Volgende scenario's moeten op deze manier geïnterpreteerd worden: Als twee mensen seks hebben gehad (waaronder oraal, vaginaal en/of anaal) onder de volgende omstandigheden, geef dan aan of u denkt dat het om seksuele aanranding gaat of niet.

Q26

Beide partners kwamen mondeling overeen om seks te hebben.

- Ja, de seks was beslist met wederzijdse toestemming.
- Ik weet niet zeker of de seks met wederzijdse toestemming was.

- Nee, de seks was absoluut niet met wederzijdse toestemming.

Q28

De ene partner gaf de ander zonder zijn of haar medeweten alcohol of drugs.

- Ja, de seks was beslist met wederzijdse toestemming.
- Ik weet niet zeker of de seks met wederzijdse toestemming was.
- Nee, de seks was absoluut niet met wederzijdse toestemming.

Q29

De ene partner had seks met de ander toen hij of zij niet meer bij bewustzijn is.

- Ja, de seks was beslist met wederzijdse toestemming.
- Ik weet niet zeker of de seks met wederzijdse toestemming was.
- Nee, de seks was absoluut niet met wederzijdse toestemming.

Q30

Eén partner gebruikte een zekere mate van fysieke kracht (zijn of haar arm draaien, hem of haar vasthouden of op een andere manier de persoon in bedwang houden of fysiek pijn doen).

- Ja, de seks was beslist met wederzijdse toestemming.
- Ik weet niet zeker of de seks met wederzijdse toestemming was.
- Nee, de seks was absoluut niet met wederzijdse toestemming.

Q31

De ene partner zette de ander onder druk om seks te hebben terwijl hij of zij dat niet wilde.

- Ja, de seks was beslist met wederzijdse toestemming.
- Ik weet niet zeker of de seks met wederzijdse toestemming was.
- Nee, de seks was absoluut niet met wederzijdse toestemming.

Q32

Eén partner werd boos op de ander om hem of haar te intimideren tot seks.

- Ja, de seks was beslist met wederzijdse toestemming.
- Ik weet niet zeker of de seks met wederzijdse toestemming was.
- Nee, de seks was absoluut niet met wederzijdse toestemming.

Q33

Eén partner stemde er mondeling mee in om seks te hebben en de ander deed dit door te knikken of een andere non-verbale overeenkomst te sluiten.

- Ja, de seks was beslist met wederzijdse toestemming.
- Ik weet niet zeker of de seks met wederzijdse toestemming was.
- Nee, de seks was absoluut niet met wederzijdse toestemming.

Q34

Beide partners komen mondeling overeen om seks te hebben, maar dan wordt de ene partner onzeker en zegt dat hij of zij misschien wil stoppen, maar de andere partner gaat toch door.

- Ja, de seks was beslist met wederzijdse toestemming.
- Ik weet niet zeker of de seks met wederzijdse toestemming was.
- Nee, de seks was absoluut niet met wederzijdse toestemming.

Q35

De ene partner had seks met de ander terwijl hij of zij dronken was (met alcohol en/of illegale drugs).

- Ja, de seks was beslist met wederzijdse toestemming.
- Ik weet niet zeker of de seks met wederzijdse toestemming was.
- Nee, de seks was absoluut niet met wederzijdse toestemming.

Q36

De ene partner moedigde de ander aan om alcohol of drugs te gebruiken om hem of haar wat losser te maken.

- Ja, de seks was beslist met wederzijdse toestemming.
- Ik weet niet zeker of de seks met wederzijdse toestemming was.
- Nee, de seks was absoluut niet met wederzijdse toestemming.

Q37

De ene partner drukt verbaal en non-verbaal zijn of haar interesse uit tijdens seks, maar de andere partner is stil en beweegt niet meer.

- Ja, de seks was beslist met wederzijdse toestemming.
- Ik weet niet zeker of de seks met wederzijdse toestemming was.
- Nee, de seks was absoluut niet met wederzijdse toestemming.

Q38

De ene partner verzet zich niet actief tegen seks, maar geeft ook niet aan of hij of zij seks wil.

- Ja, de seks was beslist met wederzijdse toestemming.
- Ik weet niet zeker of de seks met wederzijdse toestemming was.
- Nee, de seks was absoluut niet met wederzijdse toestemming.

Anti-verkrachtingsattitudes.

Q39

In de volgende 19 vragen wordt gepeild naar hoe u denkt over bepaalde stellingen die te maken hebben met ideeën die men kan hebben in verband met seksuele agressie.

Q40

Als een man een seksuele grens overschrijdt, negeert hij bewust wat de vrouw wil.

- Helemaal niet mee eens
- Niet mee eens
- Enigszins mee oneens
- Noch eens noch oneens
- Enigszins mee eens
- Mee eens
- Helemaal mee eens

Q41

Het komt vaak voor dat men zich pas veel later realiseert dat wat hen overkomen is, verkrachting was.

- Helemaal niet mee eens
- Niet mee eens
- Enigszins mee oneens
- Noch eens noch oneens
- Enigszins mee eens
- Mee eens
- Helemaal mee eens

Q42

Een vrouw kan nat worden zonder genot te voelen.

- Helemaal niet mee eens

- Niet mee eens
- Enigszins mee oneens
- Noch eens noch oneens
- Enigszins mee eens
- Mee eens
- Helemaal mee eens

Q43

Het zou makkelijker moeten zijn om mensen die iemand hebben verkracht te veroordelen.

- Helemaal niet mee eens
- Niet mee eens
- Enigszins mee oneens
- Noch eens noch oneens
- Enigszins mee eens
- Mee eens
- Helemaal mee eens

Q44

Een man die verkrachting pleegt, is zich bewust van wat hij aan het doen is.

- Helemaal niet mee eens
- Niet mee eens
- Enigszins mee oneens
- Noch eens noch oneens
- Enigszins mee eens
- Mee eens
- Helemaal mee eens

Q45

Sommige vrouwen verzetten zich niet tegen ongewenste seksuele activiteit omdat ze bevroren.

- Helemaal niet mee eens
- Niet mee eens

- Enigszins mee oneens
- Noch eens noch oneens
- Enigszins mee eens
- Mee eens
- Helemaal mee eens

Q46

Meestal worden vrouwen verkracht door iemand uit hun omgeving (zoals hun partner, ex-partner, of vriend).

- Helemaal niet mee eens
- Niet mee eens
- Enigszins mee oneens
- Noch eens noch oneens
- Enigszins mee eens
- Mee eens
- Helemaal mee eens

Q47

Alleen een nuchter persoon kan instemmen met seks.

- Helemaal niet mee eens
- Niet mee eens
- Enigszins mee oneens
- Noch eens noch oneens
- Enigszins mee eens
- Mee eens
- Helemaal mee eens

Q48

De enige die schuld heeft aan verkrachting is de pleger.

- Helemaal niet mee eens
- Niet mee eens
- Enigszins mee oneens

- Noch eens noch oneens
- Enigszins mee eens
- Mee eens
- Helemaal mee eens

Q49

Tijdens de seks is het belangrijk om regelmatig na te gaan of jouw partner ervan geniet.

- Helemaal niet mee eens
- Niet mee eens
- Enigszins mee oneens
- Noch eens noch oneens
- Enigszins mee eens
- Mee eens
- Helemaal mee eens

Q50

Seksueel geweld komt meer voor dan de meeste mensen denken.

- Helemaal niet mee eens
- Niet mee eens
- Enigszins mee oneens
- Noch eens noch oneens
- Enigszins mee eens
- Mee eens
- Helemaal mee eens

Q51

Een slachtoffer van verkrachting die zijn/haar verhaal weken of jaren later vertelt, is net zo geloofwaardig als iemand die zijn/haar verhaal meteen vertelt.

- Helemaal niet mee eens
- Niet mee eens
- Enigszins mee oneens
- Noch eens noch oneens

- Enigszins mee eens
- Mee eens
- Helemaal mee eens

Q52

We hebben nood aan meer educatie rond het onderwerp seksueel geweld/verkrachting.

- Helemaal niet mee eens
- Niet mee eens
- Enigszins mee oneens
- Noch eens noch oneens
- Enigszins mee eens
- Mee eens
- Helemaal mee eens

Q53

De meeste verkrachtingen gebeuren bij het slachtoffer thuis of in het huis van iemand die ze kennen.

- Helemaal niet mee eens
- Niet mee eens
- Enigszins mee oneens
- Noch eens noch oneens
- Enigszins mee eens
- Mee eens
- Helemaal mee eens

Q54

De kleren die een vrouw draagt zeggen niets over haar bereidheid om seks te hebben.

- Helemaal niet mee eens
- Niet mee eens
- Enigszins mee oneens
- Noch eens noch oneens
- Enigszins mee eens

- Mee eens
- Helemaal mee eens

Q55

Herhaaldelijk aan iemand vragen tot ze 'ja' zeggen tegen seks, is onaanvaardbaar.

- Helemaal niet mee eens
- Niet mee eens
- Enigszins mee oneens
- Noch eens noch oneens
- Enigszins mee eens
- Mee eens
- Helemaal mee eens

Q56

Wanneer een vrouw zegt dat ze verkracht werd, zouden we haar moeten geloven.

- Helemaal niet mee eens
- Niet mee eens
- Enigszins mee oneens
- Noch eens noch oneens
- Enigszins mee eens
- Mee eens
- Helemaal mee eens

Q57

Seks hebben met iemand die heel dronken is, is verkrachting.

- Helemaal niet mee eens
- Niet mee eens
- Enigszins mee oneens
- Noch eens noch oneens
- Enigszins mee eens
- Mee eens

- Helemaal mee eens

Q58

Verkrachting gebeurt vaak zonder enig fysiek geweld.

- Helemaal niet mee eens
- Niet mee eens
- Enigszins mee oneens
- Noch eens noch oneens
- Enigszins mee eens
- Mee eens
- Helemaal mee eens

Ideeën over seksuele agressie

Q59

U bent bijna aan het einde van deze vragenlijst.

In het laatste deel wordt u gevraagd uw mening te geven over enkele uitspraken rondom seksuele agressie.

Q60

In een rechtszaak rond voogdij beweren vrouwen vaak dat een ex seksueel agressief was.

- Helemaal niet mee eens
- Niet mee eens
- Enigszins mee oneens
- Noch eens noch oneens
- Enigszins mee eens
- Mee eens
- Helemaal mee eens

Q61

De discussie rond seksuele intimidatie op het werk heeft er voor gezorgd dat veel onschuldig gedrag verkeerd geïnterpreteerd werd als intimidatie.

- Helemaal niet mee eens
- Niet mee eens

- Enigszins mee oneens
- Noch eens noch oneens
- Enigszins mee eens
- Mee eens
- Helemaal mee eens

Q62

Veel vrouwen onderwerpen zich graag aan de seksuele wensen van mannen.

- Helemaal niet mee eens
- Niet mee eens
- Enigszins mee oneens
- Noch eens noch oneens
- Enigszins mee eens
- Mee eens
- Helemaal mee eens

Q63

Vrouwen beschuldigen hun echtgenoten vaak van verkrachting binnen het huwelijk als wraak voor een mislukte relatie.

- Helemaal niet mee eens
- Niet mee eens
- Enigszins mee oneens
- Noch eens noch oneens
- Enigszins mee eens
- Mee eens
- Helemaal mee eens

Q64

Vrouwen beschuldigen mannen vaak van verkrachting om hun te kwetsen/affronteren.

- Helemaal niet mee eens
- Niet mee eens
- Enigszins mee oneens

- Noch eens noch oneens
- Enigszins mee eens
- Mee eens
- Helemaal mee eens

Q65

Vrouwen beschuldigen vaak succesvolle/belangrijke mannen om hun eigen carrière te bevorderen.

- Helemaal niet mee eens
- Niet mee eens
- Enigszins mee oneens
- Noch eens noch oneens
- Enigszins mee eens
- Mee eens
- Helemaal mee eens

Q66

Tegenwoordig zijn veel beschuldigingen van verkrachting vals.

- Helemaal niet mee eens
- Niet mee eens
- Enigszins mee oneens
- Noch eens noch oneens
- Enigszins mee eens
- Mee eens
- Helemaal mee eens

Q67

De meeste vrouwen worden liever geprijsd voor hun uiterlijk dan voor hun intelligentie.

- Helemaal niet mee eens
- Niet mee eens
- Enigszins mee oneens
- Noch eens noch oneens

- Enigszins mee eens
- Mee eens
- Helemaal mee eens

Q68

Omdat de fascinatie voor seks onevenredig groot is, is ook de gevoeligheid van de samenleving voor misdaden op dit gebied onevenredig groot.

- Helemaal niet mee eens
- Niet mee eens
- Enigszins mee oneens
- Noch eens noch oneens
- Enigszins mee eens
- Mee eens
- Helemaal mee eens

Q69

Hoewel de slachtoffers van een gewapende overval vrezen voor hun leven, krijgen zij veel minder psychologische steun dan slachtoffers van verkrachting.

- Helemaal niet mee eens
- Niet mee eens
- Enigszins mee oneens
- Noch eens noch oneens
- Enigszins mee eens
- Mee eens
- Helemaal mee eens

Q70

Vrouwen met emotionele problemen beweren vaak dat ze verkracht zijn.

- Helemaal niet mee eens
- Niet mee eens
- Enigszins mee oneens
- Noch eens noch oneens

- Enigszins mee eens
- Mee eens
- Helemaal mee eens

Q71

Vrouwen verwarren goedbedoelde gebaren gemakkelijk met seksuele intimidatie.

- Helemaal niet mee eens
- Niet mee eens
- Enigszins mee oneens
- Noch eens noch oneens
- Enigszins mee eens
- Mee eens
- Helemaal mee eens

Q72

Er zijn voldoende hulpaanbiedingen voor slachtoffers van verkrachting.

- Helemaal niet mee eens
- Niet mee eens
- Enigszins mee oneens
- Noch eens noch oneens
- Enigszins mee eens
- Mee eens
- Helemaal mee eens

Q73

Bij een daadwerkelijke verkrachting verzet een vrouw zich altijd.

- Helemaal niet mee eens
- Niet mee eens
- Enigszins mee oneens
- Noch eens noch oneens
- Enigszins mee eens

- Mee eens
- Helemaal mee eens

Q74

Tegenwoordig krijgen de slachtoffers van seksueel geweld voldoende hulp.

- Helemaal niet mee eens
- Niet mee eens
- Enigszins mee oneens
- Noch eens noch oneens
- Enigszins mee eens
- Mee eens
- Helemaal mee eens

Q75

De meeste slachtoffers van verkrachting hebben het risico genomen om 's nachts door donkere steegjes te lopen.

- Helemaal niet mee eens
- Niet mee eens
- Enigszins mee oneens
- Noch eens noch oneens
- Enigszins mee eens
- Mee eens
- Helemaal mee eens

Q76

Knappe vrouwen lopen een groter risico slachtoffer te worden van seksueel geweld.

- Helemaal niet mee eens
- Niet mee eens
- Enigszins mee oneens
- Noch eens noch oneens
- Enigszins mee eens
- Mee eens

- Helemaal mee eens

Q77

Als vrouwen hard to get spelen, betekent dat niet dat ze geen seks willen.

- Helemaal niet mee eens
- Niet mee eens
- Enigszins mee oneens
- Noch eens noch oneens
- Enigszins mee eens
- Mee eens
- Helemaal mee eens

Q78

Mannen moeten altijd op hun hoede zijn om niet beschuldigd te worden van seksuele intimidatie.

- Helemaal niet mee eens
- Niet mee eens
- Enigszins mee oneens
- Noch eens noch oneens
- Enigszins mee eens
- Mee eens
- Helemaal mee eens

Q79

Sommige vrouwen spelen graag het slachtoffer van verkrachting.

- Helemaal niet mee eens
- Niet mee eens
- Enigszins mee oneens
- Noch eens noch oneens
- Enigszins mee eens
- Mee eens
- Helemaal mee eens

Q80

Tegenwoordig maken vrouwen die onthullende foto's delen zichzelf lustobjecten.

- Helemaal niet mee eens
- Niet mee eens
- Enigszins mee oneens
- Noch eens noch oneens
- Enigszins mee eens
- Mee eens
- Helemaal mee eens

Bewustzijn en discussie

Q81

Bij deze bent u aan de laatste vraag van deze survey.

Q82

Had u voor deze enquête ooit al gehoord van het concept seksuele toestemming?

- Ja
- Nee

Einde enquête

Bedankt voor de tijd die u heeft genomen om aan deze enquête deel te nemen.

Uw antwoord is geregistreerd.

9.3. Data Management Plan

De grijze zone tussen misdaad en genot: het verband tussen seksuele toestemming, de acceptatie van verkrachtingsmythes en anti-verkrachtingsattitudes bij Vlaamse jongvolwassenen

A Data Management Plan created using DMPonline.be

Creator: Caro Maes

Affiliation: Ghent University (UGent - UZ Gent)

Template: Faculty of Law & Criminology DMP +

ID: 208370

Start date: 25-10-2023

End date: 15-08-2024

Project abstract:

Deze masterproef heeft als doel een antwoord te formuleren op volgende centrale onderzoeksvraag: “In welke mate dragen het accepteren van verkrachtingsmythes en het hebben van anti-verkrachtingsattitudes bij tot de kennis en attitudes tegenover seksuele toestemming?” Een antwoord op deze vraag zal worden geformuleerd aan de hand van een literatuurstudie en een hiërarchische regressieanalyse. De data die verkregen werd in het kader van deze masterproef werd verzameld aan de hand van een online enquête die gebruik maakt van bestaande schalen.

Last modified: 19-06-2024

De grijze zone tussen misdaad en genot: het verband tussen seksuele toestemming, de acceptatie van verkrachtingsmythes en anti-verkrachtingsattitudes bij Vlaamse jongvolwassenen

Law & Criminology DMP +

Administrative Data

Date of first version

19/06/2024

Date of last update

19/06/2024

1. Data Collection

1.1 What data will you collect or create?

In het algemeen wordt er een bevraging gedaan naar de percepties van de respondenten over onderwerpen zoals seksuele toestemming en al dan niet agressief seksueel gedrag. Het eerste deel van de enquête richt zich op de achtergrondkenmerken van de respondent, zoals geslacht, leeftijd, seksuele oriëntatie en huidige relatiestatus. De tweede vraaggroep gaat in op de houding ten opzichte van seksuele toestemming, waarbij de SCS-R-schaal wordt gebruikt. Daarnaast wordt het vermogen van de respondent om (een gebrek aan) toestemming te herkennen bevraagd. In de vierde vraaggroep wordt de anti-rape attitudes scale toegepast. Ten slotte wordt de houding ten opzichte van seksueel agressief gedrag onderzocht met behulp van de AMMSA-21 schaal. Deze data wordt volledig anoniem verzameld, zonder enige mogelijkheid om de informatie tot individuele personen te herleiden.

1.2 How will the data be collected or created?

De data wordt verzameld via een online survey, opgesteld met het programma Qualtrics, dat ter beschikking wordt gesteld door de Universiteit Gent. Na afsluiting van de survey wordt de data opgeslagen in de vorm van een databestand, specifiek in het SPSS-formaat (.sps). De data bestanden worden bewaard in de persoonlijke schijfruimte (H:-schijf)(in het mapje 'Masterproef') die de UGent voor elke student voorziet. Dit account is enkel toegankelijk met de UGent gebruikersnaam en wachtwoord van de onderzoeker.

2. Data Documentation and Metadata

2.1 How will you document the data?

Na de dataverwerking en -analyse worden de resultaten van de geanalyseerde data enkel en alleen in de masterproef gepresenteerd.

3. Ethics, Legal Issues and Confidentiality

3.1 How will you manage ethics? Choose one of the options from the dropdown menu and briefly motivate your choice in the 'Comment' box below.

Approval by the Ethical Committee of the Faculty is neither required nor desirable

Aangezien dit onderzoek geen gebruik maakt van persoonsgegevens, is een goedkeuring van de Facultaire Ethische Commissie niet vereist.

3.2 How will you manage any confidentiality issues?

Er wordt niet gewerkt met persoonsgegevens. Via Qualtrics werd tijdens het opstellen van de survey de optie 'Antwoorden anonimiseren' en 'Registreer het IP-adres en de locatie- en contactgegevens van de respondent niet' geselecteerd. De online survey bevat enkele vragen over achtergrondkenmerken van de respondent zoals geslacht, leeftijd, en de persoonlijke meningen noodzakelijk voor het onderbouwen van de resultaten. De verzamelde data zijn op geen enkele manier herleidbaar naar de respondenten. Op de beginpagina van de online survey wordt de respondent geïnformeerd over het onderzoek (online informed consent), inclusief de vermelding dat de survey wordt uitgevoerd in het kader van een masterproef. Daarnaast wordt aangegeven dat de respondent door het invullen van de survey toestemming geeft aan de onderzoeker om de resultaten vertrouwelijk te bewaren, te verwerken en anoniem te rapporteren. De anonieme ruwe data worden opgeslagen op de persoonlijke computer van de onderzoeker, waartoe alleen de onderzoeker toegang heeft.

3.3 How will you manage intellectual property rights issues?

De ruwe data wordt met niemand gedeeld.

4. Data Storage and Backup during Research

4.1 How will you store and backup data during research?

Qualtrics bewaart de data van de survey. Via dit programma kan de verzamelde data worden geëxporteerd naar een Microsoft Excel-bestand en vervolgens naar een SPSS-bestand. Het SPSS-bestand, waarin de analyses worden uitgevoerd, wordt opgeslagen in de persoonlijke schijfruimte (H-schijf) die de UGent voor elke student voorziet.

4.2 How will you ensure that stored data are secure?

De richtlijnen op de informatiebeveiligingspagina van de UGent worden nauwgezet gevolgd. Daarnaast worden de gebruikte bestanden opgeslagen op de computer van de onderzoeker, die is beveiligd met een persoonlijk wachtwoord.

5. Data Selection and Preservation after Research

5.1 Which data should be retained for preservation and/or sharing?

De ruwe data die zich op de H-schijf bevindt, zal automatisch worden verwijderd door de UGent zodra de onderzoeker haar masterdiploma behaalt.

5.2 What is the long-term preservation plan for the selected datasets?

Niet van toepassing.

6. Data Sharing

6.1 Are any restrictions on data sharing required?

Dit onderzoek verwerkt geen persoonsgegevens. Bovendien zijn de verzamelde data niet herleidbaar naar individuele respondenten. Voorafgaand aan de online survey is een online informed consent voorgelegd, waarin de volgende verklaring stond: "Door op de onderstaande knop te klikken, erkent u dat u bovenstaande informatie goed heeft gelezen en begrepen, en geeft u toestemming aan de onderzoeker om de resultaten vertrouwelijk te bewaren, te verwerken en anoniem te rapporteren." De ruwe data worden met niemand gedeeld.

6.2 How will you share data selected for sharing?

Alleen de verwerkte en geanalyseerde data zullen beschikbaar worden gesteld in de masterproef, gepresenteerd in de vorm van tabellen, figuren of beschreven tekst.

7. Responsibilities and Resources

7.1 Who will be responsible for data management?

De onderzoeker is verantwoordelijk voor alle activiteiten met betrekking tot datamanagement en voor het opstellen van het datamanagementplan.

7.2 Will you need additional resources to implement your DMP?

Niet van toepassing.

De grijze zone tussen misdaad en genot: het verband tussen seksuele toestemming, de acceptatie van verkrachtingsmythes en anti-verkrachtingsattitudes bij Vlaamse jongvolwassenen

GDPR Record

Collection and processing of personal data

1. Are you collecting or processing personal data?

- No

2. In what format are you collecting or processing the personal data?

- Digital

3. Are you collecting or processing primary personal data and/or secondary personal data?

- Primary personal data

4. If you are processing secondary personal data, will you inform the persons whose personal data are being processed or have they already been informed?

- No

5. If no, explain why it is impossible or why it would take a disproportionate effort to inform the persons whose personal data are being processed.

Ik gebruik geen secundaire persoonlijke data.

6. How will the personal data be processed?

- Anonymised (explain below)

Er wordt gewerkt met een online survey via Qualtrics waarbij de optie 'Antwoorden anonimiseren' en 'Registreer het IP-adres en de locatie- en contactgegevens van de respondent niet' is geselecteerd. Dit zonder enige mogelijkheid om de informatie tot individuele personen te herleiden.

7. If you are going to process personal data in a pseudonymised form, describe the method of pseudonymisation, where you will keep the key, and who has access to it.

Niet van toepassing.

Categories of personal data & data subjects

8. Are you collecting/processing any of the following special categories of data?

- None of the above

9. Which other categories of personal data are you collecting/processing?

- Age
- Sex
- Marital status

10. Whose personal data are you collecting/processing?

- Others (please specify below)

Vlaamse jongvolwassenen tussen de 18 en 25 jaar.

11. Will your research be seriously hampered if the persons whose personal data are being collected/processed exercise their right to access, to rectification, to restriction of processing, to be forgotten, to data portability and/or to object?

- No

12. If yes, please justify the need to deviate from one or more of the rights mentioned in question

Niet van toepassing.

11. A justification is required for each deviation.

Niet van toepassing.

Purpose(s) of the processing

13. What is/are the purpose(s) of the personal data processing?

Het doel van deze anonieme dataverzameling is om een antwoord te verkrijgen op de onderzoeksvraag binnen deze masterproef, met als uiteindelijk doel het behalen van een masterdiploma in de criminologische wetenschappen.

14. What is the legal ground for the processing? If the data are being processed for multiple purposes, you must describe the legal ground for each purpose.

- The individuals participating in the research have freely given their explicit consent for the processing of their personal data for one or more specific purposes.
- The research is necessary for the purposes of the legitimate interests of Ghent University and/or Ghent University Hospital, yet results in no high risks for the individuals participating in the research.

- The processing is necessary in the context of a legal obligation of Ghent University or Ghent University Hospital.

15. If you are processing special categories of personal data (see question 8), on which exception is this based?

- The data subject has given his or her explicit consent.

GDPR responsibility

16. Which institution(s) is/are involved in the research?

- Ghent University

17. Is there another university, hospital, research institute or partner involved in the research (besides Ghent University and/or Ghent University Hospital)? If yes, specify below.

- No

18. Please specify who determines the purposes ('why') and the means ('how') of the research.

- This is determined within Ghent University: UGent is the data controller.

Data transfers & categories of recipients

19. Are you disclosing/sharing/transferring personal data beyond your project team, either with recipients in UGent or UZ Gent, or with external recipients during or after your research?

- No

20. If yes, to or with which categories of recipients are the personal data being disclosed/shared/transferred?

Niet van toepassing.

21. If yes, where are the personal data being disclosed/shared/transferred to?

Niet van toepassing.

22. What is/are the purpose(s) of the data transfer?

Niet van toepassing.

23. What is the legal ground for the data transfer? If there will be multiple data transfers, you need to indicate the legal ground for each data transfer.

Niet van toepassing.

Retention period

24. What is the envisaged retention period for the different categories of personal data? Please motivate.

De ruwe data die zich op de H-schijf bevindt, zal automatisch worden verwijderd door de UGent zodra de onderzoeker haar masterdiploma behaalt.

Risk analysis

25. To analyse the possible risks associated with the processing of personal data, please tick the boxes that apply to this research.

- Special categories of personal data are processed in this research (see question 8)

26. Does the research constitute a probable high-risk processing? If you ticked two or more boxes in question 25, the answer is ‘yes’.

- No

Security measures

27. What technical and organisational security measures are in place to protect personal data?

- I hereby confirm that I carry out my research in accordance with the guidelines on information security of UGent and/or UZ Gent.

28. If you have motivated the need to deviate from one or more of the rights of the persons whose personal data you are collecting/processing in question 11 and 12, please describe which safeguards are put in place to protect their rights and freedoms.

Niet van toepassing.